

AGM spol. s r.o., Cabajská 25, 949 01 Nitra
agm-nr@agm-nr.sk, www.agm-nr.sk
tel.: 00421 37 65 66 817

BUHLER

PETKUS

ASAHI SL

zmes nitrofenolátov

Allegro

Najlepší biostimulátor podporujúci
rast a vývoj rastlín aj tvorbu úrody

Pestovanie zeleniny

10. – 12. strana / Téma týždňa

Sezóna

Nová sezóna v poľnohospodárstve sa začala, no nie s práve najlepšimi

vyhliadkami. I keď sú ceny komodít na „prijateľnej úrovni“, vstupy poľnohospodárov sú čoraz vyššie. Zvyšujúce sa ceny pohonných hmôt, z ktorých je do plaču aj bežným ľuďom, keď si idú natankovať „plnú“, energiu, keď majú zasvietiť sebe, či zvieratám, drahé priemyselné hnojivá, pesticídy... Do toho nešťastná inflácia, a s tým ruka v ruke rastúce požiadavky zamestnancov na mzdy, ktoré zamestnávateľia nie vždy dokážu uspokojiť... A aby toho nebolo málo, africký mor ošipaných, vďaka ktorému bolo nutné usmrtiť takmer 25-tisíc kusov zvierat v jednom z najväčších chovov na Slovensku – a to všetko sa ziaľ deje bez výraznejšej reakcie nášho agrozorot. Viem, nie sme jediní na svete, ktorí sa sťažujú. Sťažujú sa aj Nemci, ktorí sú na tom ďaleko lepšie. No a nakoniec „zotročenie včiel včelármi“ versus „drastické obmedzenie včelárstva“. Kedy sa však začnú riešiť podstatné veci?

LADISLAV ZÁVODSKÝ

9 770231 661004

Odlesňovanie aj situácia na trhu

Komisia navrhla vytvoriť skupinu pre sektor bravčového mäsa

Februárovému zasadnutiu ministrov poľnohospodárstva a rybného hospodárstva EÚ predsedal Julien Denormandie, francúzsky minister poľnohospodárstva a výživy.

Ministri poľnohospodárstva a rybného hospodárstva EÚ sa stretli 21. februára 2022 v Bruseli. Zasadnutiu predsedal Julien Denormandie, francúzsky minister poľnohospodárstva a výživy.

BRUSEL. Ministri poľnohospodárstva viedli politickú diskusiu o návrhu nariadenia Komisie o výrobkoch bez odlesňovania, ktorého cieľom je zabezpečiť, aby výrobky spotrebované na trhu EÚ neprispievali k odlesňovaniu a znehodnocovaniu lesov na celom

svete. Urobí to stanovením pravidiel náležitej starostlivosti pre hospodárske subjekty, aby sa znížilo riziko, že komodity uvádzané na trh EÚ ako je sója, hovädzie mäso, palmový olej, drevo, kakao a káva, sú spojené s odlesňovaním.

Ministri vo všeobecnosti navrhované nariadenie privítali. Zdôraznili najmä potrebu stanoviť jasné a jednoznačné definície v súlade s politikou EÚ v oblasti lesného hospodárstva, aby sa predišlo neúmernej administratívnej a finančnej záťaži (najmä pre malých

prevádzkovateľov), aby sa zabezpečilo, že nariadenie sa bude vykonávať konzistentne v celej EÚ, overiť súlad s pravidlami WTO a vytvoriť dobré vzťahy s krajinami mimo EÚ. Politická diskusia o návrhu sa uskutočnila počas zasadnutia Rady pre životné prostredie 17. marca 2022.

Ministri si tiež vymieňali názory na spôsoby, ako zlepšiť súdržnosť medzi poľnohospodárskou a obchodnou politikou s cieľom lepšie prispieť k cieľom Európskej zelenej dohody. Výsledky diskusie budú usmerňovať prácu Komisie na budúcej

legislatíve o uplatňovaní sanitárnych a environmentálnych pravidiel pre agropotravinárske výrobky.

Mnohi ministri zdôraznili význam zlepšenia súladu medzi zdravotnými a environmentálnymi normami EÚ a normami uplatňovanými na dovážané agropotravinárske výrobky v súlade s pravidlami WTO a v spolupráci s obchodnými partnermi EÚ, najmä prehodnotením maximálnych limitov pre fytofarmaceutické rezíduá a zavedením zrkadlových doložiek do legislatívy EÚ.

Ministri sa venovali aj situácii na trhu s poľnohospodárskymi výrobkami. Počas diskusie členské štáty zdôraznili množstvo obáv, najmä vplyv rastúcich nákladov na energiu, hnojivá a krmivá na poľnohospodárstvo. Poľská delegácia informovala o problémoch, ktorým čelí sektor bravčového mäsa v Európe a vyzvala Európsku komisiu, aby zaviedla mimoriadnu finančnú pomoc pre producentov ošipaných. Navrhla, aby kritériá používané na určenie rozsahu pomoci zahŕňali podiel malých a stredných fariem ošipaných, ktoré sú najviac vystavené zastaveniu výroby. Rozhodnutie EK by podľa poľskej delegácie malo vychádzať z podrobnej analýzy zmien v štruktúre produkcie v jednotlivých členských štátoch. Ak by jediným zdrojom financovania pomoci mohla byť krízová rezerva, Poľsko je pripravené súhlasiť s jej využitím.

Medzi ďalšie diskutované témy patrili ekonomický vplyv veterinárnych chorôb ako je africký mor ošipaných a vysoko patogénna vtáčia chripka. Ministri vzali na vedomie návrh Komisie vytvoriť skupinu na vysokej úrovni pre sektor bravčového mäsa, ktorá by pracovala na hľadani riešenia súčasnej krízy v strednodobom až dlhodobom horizonte.

MALVÍNA GONDOVÁ

PPA už vyplatila 423 miliónov eur

Pôdohospodárska platobná agentúra vyplatila farmárom v rámci priamych podpôr z celkového objemu 551 miliónov eur z roku 2021 už takmer 423 miliónov eur.

BRATISLAVA. Pôdohospodárska platobná agentúra v minulom týždni informovala, že doteraz zaslala poľnohospodárom 16 751 rozhodnutí k žiadostiam o jednotnú platbu na plochu, čo predstavuje 94 percent zo všetkých žiadostí.

Rozhodnutie dostali všetci žiadatelia, ktorí splnili všetky potrebné podmienky.

Žiadateľov, ktorí rozhodnutie nedostali, budú v najbližších dňoch kontaktovať zamestnanci PPA. Ide o žiadosti, u ktorých PPA pokračuje v kontrole, teda v administratívnej kontrole, prípadne v kontrole na mieste, po tom, ako sa zistili nedostatky.

„Finančné prostriedky v rámci priamych platieb posielame postupne už od 1. decembra 2021 tak, ako nám to ukladá legislatíva. Platby dostávajú žiadatelia postupne, a až po preverení ich žiadostí. Niektoré kontroly z objektívnych dôvodov nemôžeme zrealizovať

v zimnom období, keďže sa na plochu, ktorej sa podpora týka, kontrolóri nemôžu dostať. Ide napríklad o strné svahy pod snehom,“ povedal Jozef Kiss, generálny riaditeľ PPA.

Pôdohospodárska platobná agentúra dodala, že z celkového počtu 17 864 podaných žiadostí nie je rozhodnuté v 1 113 prípadoch, čo je 6 percent zo všetkých prípadov.

Ešte v decembri 2021 to bolo 12 percent prípadov, takže o polovici z nich sa podarilo rozhodnúť počas prvých týždňov roku 2022.

(tasr)

Biathlon 4D
Štyri rozmery boja proti burinám v obilninách

BASF
W. BASF Chemikaliën

- Flexibilita aplikácie
- Nezávislosť na počasi
- Vynikajúca miešateľnosť
- Široké spektrum účinku

www.agro.basf.sk

Februárové teploty lámali rekordy

Vývoj teplotných podmienok v tohtoročnom februári naznačuje, že aj február 2022 bude na meteorologických staniciach na krajnom západe a na juhozápade Slovenska mimoriadne teplý.

BRATISLAVA. V minulom týždni nás o tom informoval klimatológ Pavol Faško zo SHMÚ. Podľa jeho slov v posledných 7 rokoch boli u nás takéto mimoriadne až extrémne teplé februáre štyri – v rokoch 2016, 2019, 2020 a 2022.

Medzi najteplejšie dni tohtoročného februára bude patriť štvrtok, 17. 2. 2022, kedy viaceré meteorologické stanice na Slovensku zaznamenali rekordné hodnoty maximálnej, minimálnej a priemernej dennej teploty vzduchu pre 17. február. „Tento deň bol osobitný aj tým, že bol prekonaný aj celoslovenský rekord pre maximálnu a minimálnu dennú teplotu vzduchu pre 17. február,“ konštatoval P. Faško.

Najvyššiu teplotu vzduchu (18,7 °C) zaregistrovali vo štvrtok, 17. 2. 2022, v Bratislave-Mlynskej doline, čím bol prekonaný celoslovenský rekord tejto charakteristiky teploty vzduchu pre tento deň z roku 1974, kedy v Somotore na juhu

Východoslovenskej nížiny namerali 17,0 °C.

Rekordnú celoslovenskú hodnotu dosiahla dňa 17. 2. 2022 aj minimálna denná teplota vzduchu, ktorá zostala na takej vysokej úrovni, že v Moravskom Svätom Jáne neklesla pod 7,1 °C, čím bol prekonaný pôvodný celoslovenský rekord tejto charakteristiky teploty vzduchu pre 17. február (7,0 °C; Orechová; 17. 2. 1974).

A 18. 2. 2022 dosiahla priemerná denná teplota vzduchu v Gabčíkove 11,2 °C, čím bol zaznamenaný nový celoslovenský rekord priemernej dennej teploty vzduchu pre 18. február, a zároveň bol prekonaný pôvodný rekord (10,8 °C; Orechová; 18. 2. 2016).

Pri tejto príležitosti P. Faško pripomenul, že aj na krajnom juhozápade Slovenska sú takéto vysoké hodnoty priemernej dennej teploty vzduchu štandardné až v prvej polovici apríla.

Dodal, že na niektorých meteorologických staniciach Slovenska sa môže priemernej mesačná teplota vzduchu v tohtoročnom februári veľmi priblížiť k rekordnej hodnote tejto charakteristiky teploty vzduchu pre príslušnú meteorologickú stanicu.

(tsu)

Inzercia

Obchod profituje, vinár živorí

Obchodné reťazce postupne zvyšujú maloobchodné ceny slovenských vín, avšak našim vinárom sa ceny, za ktoré predávajú víno obchodníkom, nezvýšili už tri roky po sebe.

BRATISLAVA. V tlačovej správe na to v minulom týždni upozornila Jaroslava Kaňuchová Pátková, výkonná riaditeľka Zväzu vinohradníkov a vinárov Slovenska (ZVVS).

Dodala, že obchodníci v čase pandémie profitujú z ich dominantného postavenia v dodávateľsko-odberateľskom vzťahu, a likvidujú našich výrobcov vín.

„Protipandemické opatrenia úplne znemožnili predaj slovenských vín na rôznych vinobraniach, na vinných cestách a iných tradičných podujatiach, na ktoré slovenské víno neodmysliteľne patrí. Zároveň na dlhý čas obmedzili aj predaj v reštauračných a v stravovacích zariadeniach. Jediným odbytovým kanálom pre našich vinárov – a zároveň aj jediným miestom, kde sa dalo kúpiť slovenské víno – tak mohol byť obchodný reťazec,“ uviedla výkonná riaditeľka ZVVS.

Podľa jej slov však obchodníci túto skutočnosť zneužili a „tlačia“ na extrémne nízke nákupné ceny

Protipandemické opatrenia znemožnili predaj slovenských vín na rôznych vinobraniach, na vinných cestách a iných tradičných podujatiach.

ILUSTRÁČNÉ FOTO – (AR)

slovenských vín. V porovnaní s obdobím pred pandemiou sa však marža obchodníkov počas pandémie zvýšila o 10 percent.

„V dôsledku zvyšujúcich sa cien energií, obalových materiálov a ďalších vstupných nákladov na nám výdavky na každú vyrobenú fľašu vína zvýšili o 12 až 15 percent. Požiadavky obchodných reťazcov na udržanie – a v mnohých prípadoch aj na znižovanie – výkupných cien vína sú pre nás neprijateľné. Je na čase, aby sa obchodníci začali k svojim dlhoročným partnerom – dodávateľom vína správať korektne,“ konštatovala Jaroslava Kaňuchová Pátková.

Aj preto Zväz vinohradníkov a vinárov Slovenska

požaduje prijatie adekvátnych opatrení. Ich cieľom by malo byť to, aby sa súčasná situácia so zvyšujúcimi sa nákladmi na výrobu vína stabilizovala.

Zväz vinohradníkov a vinárov Slovenska listom požiadal ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Samuela Vlčana o zorganizovanie okrúhleho stola, pri ktorom by danú problematiku prediskutovali a zároveň by sa navrhli vhodné riešenia, ktoré by však bolo treba čo najskôr uplatniť v praxi.

Zväz zároveň apeluje na to, aby v budúcnosti pri prijímaní núdzového stavu alebo mimoriadnej situácie v krajine bola uplatnená aj klauzula, ktorá zakáže zneužívať zvýhodnené postavenie

predávajúceho subjektu, ktoré vyplýva z prijatých opatrení, a ktoré obmedzí maržu na hodnotu spred núdzového stavu.

Ministrova reakcia

Minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Samuel Vlčan v reakcii na list ZVVS uviedol, že ak obchodné reťazce nebudú pri kontrolách obchodných marží súčinné, potom MP RV SR zväzi aj úpravu legislatívy.

„Túto tému som otvoril na ostatnom stretnutí so zástupcami reťazcov, tak so Zväzom obchodu SR, ako aj so Slovenskou alianciou moderného obchodu. Na ďalšom stretnutí od nich budem žiadať informácie o tom, ako reagujú na zvýšenie cien výrobcov, ako ich premietajú do svojich cien,“ povedal pre TASR minister.

Dodal, že je dôležité, aby reťazce neúmerne nezvyšovali svoje marže.

„Chápem, že aj reťazce potrebujú na svoje fungovanie nejakú nominálnu maržu. Nevidím však dôvod na to, aby ju výrazne zvyšovali. Preto budeme robiť kontroly reťazcov, a ak sa do nich dobrovoľne nezapoja, potom budeme rozmýšľať o legislatívnych nástrojoch ako dosiahnuť takúto spoluprácu,“ dodal S. Vlčan.

(tsu)

Štandard v ošetrovaní ozimín a jarín proti dvojkličnolistovým burinám

Mustang
FORTE

Ničí kompletne spektrum dvojkličnolistových burín

Registrácia v ozimných a jarných obilninách

Jednoduché dávkovanie: oziminy (1,0 l/ha), jariny (0,8 l/ha)

Výborná miešateľnosť aj s inými pesticídmi a hnojivami

CORTEVA
agriscience

Info: 0905 242 607

Chovateľov hydiny kvári rast výrobných nákladov

Situácia v chove a v spracovaní hydiny na Slovensku je dlhodobu nepriaznivá a stále sa zhoršuje. Na tlačovej besede v Bratislave to v minulom týždni konštatovali predstavitelia Únie hydínárov Slovenska.

BRATISLAVA. Trápi ich neustály rast výrobných nákladov, nízke odbytové ceny, nárast dovozu hydínového mäsa a vajec, absencia systémovej finančnej podpory sektora a nedostatočné riešenie problémov, ktoré sa podieľajú na zhoršovaní sa situácie v ich sektore.

„Od začiatku roku 2021 sme v chove hydiny zaznamenali rapidný nárast výrobných nákladov, pričom k výraznému rastu prišlo aj v úvode tohto roku,“ konštatoval Daniel Molnár, riaditeľ Únie hydínárov Slovenska (ÚHS).

Dodal, že v januári a vo februári tohto roku chovatelia hydiny zaevidovali rast cien krmných zmesí o ďalších 15 percent. To sa negatívne prejavilo na ich hospodárskom výsledku, keďže v chove hydiny má každé zvýšenie cien krmných zmesí zásadný vplyv na rast výrobných nákladov. Náklady na krmivá totiž

predstavujú až 59 percent zo všetkých nákladov, ktoré sú spojené s výkrmom hydiny, a až 45 percent zo všetkých nákladov, ktoré sú spojené s produkciou vajec.

„Náklady na elektrickú energiu nám v priemere stúpili o 180 percent a náklady na plyn v priemere o 150 percent,“ uviedol D. Molnár.

V dôsledku toho začiatkom roku 2022 stúpili priemerné náklady na výkrm kurčiat o 13,5 percenta a náklady na chov nosníc stúpili o 15 percent.

Riaditeľ ÚHS poskytol zástupcom masmédií aj viacero ďalších údajov. Z nich vyplývalo, že náklady na krmivá vo výkrme kurčiat od začiatku roku 2021 medziročne vzrástli o 25 percent, pričom na jednodňové kurčatá vzrástli o 18 percent; náklady na elektrickú energiu vzrástli o 200 percent a náklady na plyn o 100 percent.

„Priemerné náklady na chov kurčiat vzrástli medziročne o 22 percent; z 0,82 eura na kilogram na 1,00 eura na kilogram, avšak odbytové ceny našich výrobcov tento rast nekopírujú,“ podčiarkol D. Molnár.

Dodal, že priemerné odbytové ceny za chladené kurča medziročne vzrástli iba

o 4,8 percenta, a priemerné odbytové ceny za chladené kuracie rezne vzrástli iba o 9 percent.

Na ružiach však nemajú ustlané ani chovatelia nosníc. Ani im sa nevyhol výrazný medziročný rast nákladov. Náklady na krmivá im od začiatku roku 2021 vzrástli o 28 percent, náklady na elektrickú energiu vzrástli o 180 percent a náklady na plyn o 150 percent.

Priemerné výrobné náklady na produkciu vajec stúpili medziročne o 21 percent; z 9,27 eura za 100 kusov na 10,81 eura za 100 kusov. Priemerné odbytové ceny vajec však od januára 2021 do januára 2022 stúpili iba o 11 percent.

„Z tohto porovnania je zrejmé, že cenové nožnice sa aj naďalej roztvárajú v neprospech chovateľov hydiny, pretože výrobné náklady stúpili niekoľkonásobne viac ako stúpili odbytové ceny,“ konštatoval riaditeľ ÚHS.

Dodal, že na začiatku roku 2022 sa rast nákladov dotkol aj spracovateľov hydiny, ktorým o desiatky percent vzrástli náklady na obalové materiály a pohonné hmoty, avšak ešte viac im stúpili náklady na elektrickú energiu a plyn.

(tsu)

Minister vyzval europoslancov na spoluprácu

Minulý týždeň zorganizovalo Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPSR SR) diskusiu s europoslancami o budúcnosti slovenského poľnohospodárstva v Európskej únii.

Hovorilo sa najmä o nastavení opatrení Strategického plánu Spoločnej politiky poľnohospodárskej politiky (SPP) na roky 2023 – 2027, ktorý bol nedávno odoslaný do Bruselu. Témami bolo nastavenie a ciele eko-schém, podpora malých a mladých farmárov a podpora chovateľov hovädzieho dobytku a producentov mlieka.

Kombinácia napĺňania environmentálnych stratégií Európskej únie akou je Zelená dohoda, Z farmy na stôl, či Stratégia o biodiverzite s dosiahnutím hlavného cieľa slovenského poľnohospodárstva – zabezpečiť dostatok kvalitných a bezpečných domácich potravín pre našich obyvateľov bola najväčšou výzvou pri vypracovaní Strategického plánu.

Maximálne využiť dostupné zdroje

Na diskusii sa zúčastnilo 7 aktívnych europoslancov, ktorí kládli konkrétne otázky k Strategickému plánu. Minister Samuel Vlčan ich vyzval na spoluprácu pri presadzovaní slovenských záujmov, ktoré sú v súlade s klimatickými cieľmi Európskej únie. Zdôraznil, že spolupráca zástupcov Slovenska v Európarlamente a odborníkov z agrozozoru je nevyhnutná, ak chceme dosiahnuť spravodlivé a udržateľné podmienky pre našich poľnohospodárov v európskom meradle. Podľa Jána Pokrivčáka z Inštitútu poľnohospodárskej politiky sa v rámci novej SPP budeme snažiť maximálne efektívne využiť všetky zdroje, ktoré máme k dispozícii na riešenie všetkých relevantných problémov slovenského poľnohospodárstva. Objem zdrojov na roky 2023 – 2027 predstavuje 3,3 mld. eur z EÚ a 865 mil. eur z národného rozpočtu.

„Zásadným problémom je napríklad tlak na zníženie množstva používaných umelých hnojív a pesticídov, ktoré na Slovensku užívame v omnoho nižšej miere ako napr. západoeurópske štáty. Preto v Bruseli presadzujeme, aby EK stanovila maximálne množstvo na používanie hnojív namiesto určenia percentuálneho zníženia súčasnej spotreby, pretože to nás stavia do nevýhodnej pozície v porovnaní s ďalšími štátmi,“ vysvetlil minister Samuel Vlčan.

Predseda SPPK Emil Macho k tejto téme doplnil: „Ekologizácia poľnohospo-

Na diskusii s europoslancami sa okrem ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka zúčastnili zástupcovia poľnohospodárov, potravinárov aj tvorcov Strategického plánu.

dárskej výroby je aj našim cieľom, ale ciele musia byť v rámci EÚ vyvážené a nastavené tak, aby sa konkurenčná nevýhoda, s ktorou sa stretávajú naši poľnohospodári oproti iným kolegom z EÚ naďalej nezhoršovala. Som veľmi rád, že spolu s ministerstvom hovoríme jednotne na tému používania priemyselných hnojív a pesticídov a podielu emisií skleníkových plynov zo živočíšnej výroby smerom k europoslancom, ktorí majú v záujme najmä zelenú politiku EÚ. Spoločne hovoríme Bruselu, že keď máme na Slovensku znížovať o polovicu už toho minimálne čo teraz používame, to nie je fér. Musíme nastaviť rovnakú hranicu. Nie je predsa mysliteľné znížovať o rovnakých 50 % objemy pesticídov, umelých hnojív či emisií skleníkových plynov v Belgicku, či Holandsku, Dánsku a na Slovensku. My ich používame minimum a naša poľnohospodárska produkcia je nízka, preto by sme ju určite mali podporovať. Tento signál sme dnes mali možnosť vyslať smerom do Bruselu prostredníctvom našich europoslancov.“

„Naš záväzok v Strategickom pláne sme nastavili na 5 % zníženie spotreby umelých hnojív a pesticídov v našej poľnohospodárskej produkcii. Očakávame, že EK bude žiadať, aby sme boli ambicioznejší a práve tam budeme argumentovať rozdielom medzi jednotlivými krajinami,“ doplnil minister Vlčan.

Ďalším opatrením, ktorého plnenie môže byť pre Slovensko potenciálny problém, je hnojenie pôdy prírodným hnojom. Neustále

znižovanie stavov dobytku má za následok nedostatok maštalného hnoja, čo opäť núti poľnohospodárov používať jeho umelé náhrady. Preto sa rezort v nasledujúcom eurofondovom období zameriava na podporu tzv. mliečnej vertikály, teda od chovateľov dojníc, po spracovateľov mlieka a mliečnych výrobkov.

Ekoschémy by mali byť motivačné

So zvyšovaním kvality pôdy a zachovaním biodiverzity súvisí aj jedna z najväčších novinek nadchádzajúceho obdobia, a tou sú eko-schémy. MPSR SR pristúpilo na tzv. celofarmovú eko-schému a na eko-schému na dobré životné podmienky zvierat. „Ekoschémy vznikli v spolupráci poľnohospodárov a ochráncov a výrazne sa zjednodušili. Dúfam, že budú pre poľnohospodárov motivačné, aby sa do nich zapojili, hoci sú dobrovoľné. Máme dva roky na to, aby sme sa s nimi naučili pracovať a v prípade potreby ich môžeme meniť tak, aby sme ich vyladili,“ uviedol prof. Pokrivčák.

V praxi eko-schémy znamenajú, že farmy budú zlepšovať štruktúru ornej pôdy zaoberaním slamy, hnojením maštalným hnojom, či výsadbou medzipločín na 25 % ornej pôdy. Budú musieť zvýšiť percento neproduktívnych plôch, rozdeliť parcely väčšie ako 50 ha biopásom so šírkou 12 m, v prípade chránených území sa budú deliť parcely väčšie ako 20 ha. Taktiež bude potrebné aplikovať odložené kosenie a zatravníť každé druhé medzírady

v sadoch a viniciach. V prípade eko-schém na dobré životné podmienky zvierat ide o jednu z najvyšších podporných v EÚ. Na dojniciu chovanú pastevným spô-

sobom pôjde 322 eur a na chov ustajnenej dojnice 246 eur. Ak sa prvovýrobcovia mlieka spoja do organizácie výrobcov, majú možnosť získať ďalšie príspevky zo zdrojov EÚ, ktoré predstavujú 8 miliónov eur. Ak budú organizácie aktívne, tento fond sa môže ďalej navyšovať, pretože Európska únia podporuje spoluprácu producentov.

Tretou zásadnou informáciou, ktorú minister poskytol europoslancom je snaha agrozozoru podporiť mladých a malých farmárov. Z celého rozpočtu Strategického plánu je vyčlenených 204,9 milióna eur na podporu malých a stredných farmariem a 59,6 milióna eur priamych platieb pre mladých farmárov.

V najbližšom období bude nasledovať komunikácia s EK o konkrétnom nastavení jednotlivých opatrení. Dôležité je čo najskôr dosiahnuť dohodu a následné schválenie Strategického plánu, na čo nadväzuje potreba prijatia národnej legislatívy a procesov v PPA, nakoľko zálohy z nových prostriedkov budú vyplácané už v decembri.

MALVÍNA GONDOVÁ
FOTO – AUTORKA
inzercia

pranostika

Svätý Matej ľady láme, ak ich nenájde, hneď ich narobí.

zrkadlo 168 hodín

■ Priemerná mesačná mzda v potravinárskom priemysle SR v roku 2021 dosiahla úroveň 1 158 eur. Oproti roku 2020 to predstavuje nárast o 4,8 %. Informovala o tom SPPK.

Viac ako priemernú mesačnú mzdu dosiahli zamestnanci vo výrobe rastlinných a živočíšnych olejov a tukov – 1 278 eur. Ďalej v odbore úpravy a spracovania mlieka 1 233 eur, vo výrobe hotových krmív 1 350 eur, výrobe trvanlivých pekárenských výrobkov 1 217 eur, výrobe kávy, čokolády a cukrovín 1 395 eur, výrobe ostatných potravinárskych výrobkov 1 308 eur, výrobe hroznového vína 1 163 eur, vo výrobe piva a sladu 1 451 eur. Zamestnanci v odvetvi stáčania prírodných minerálnych vôd a výrobe nealko nápojov dosiahli 1 410 eur.

Najnižšiu priemernú mesačnú mzdu v roku 2021 znamenali vo výrobe pekárenských, vrátane cukrárenských okrem trvanlivých výrobkov vo výške 917 eur a v odvetvi výroby cestovín vo výške 918 eur. (tasr)

NOVINKA

An Agricultural Sciences Company

JEDINEČNÁ
OCHRANA PROTI
DROSOPHILE SUZUKII
A ĎALŠÍM ŠKODCOM

Exirel®

Kontaktný a požerový insekticíd s novým mechanizmom účinku na široké spektrum škodcov v ovocinárstve.

JABLOŇ – HRUŠKA – SLIVKA – ČERESŇA – VIŠŇA – VINIČ
OBALOVAČE – DKÁDKY – PÁDŇOVKY – KVETOVKA – VRTIČKY – DROSOFILA JAPÓNKA

Účinná látka: 100 g/l cyantraniliprole

Aplikáciou Exirel® získate

- Kontrolu všetkých vývojových štádií škodcov
- Rýchle zastavenie príjmu potravy škodcom
- Použitie aj pri vyšších teplotách
- Možnosť ošetrenia tesne pred zberom
- Vysokú ekonomickú návratnosť

NIČÍ VŠETKY
LARVÁLNE ŠTÁDIÁ
A DOSPELÝCH
JEDINCOV

Drozofila japonská spôsobuje veľmi vysoké hospodárske straty, napadnuté plody sú nekonzumovateľné, doslovne nepredajné a podliehajú rýchlemu kazeniu.

Používajte prípravky na ochranu rastlín bezpečným spôsobom. Pred použitím si vždy prečítajte etiketu a informácie o prípravku. Rešpektujte varovné vety a symboly.

FMC Agro Slovensko, spol. s r. o., Jašíkova 2, 821 03 Bratislava,
tel.: +421 2 48 29 14 59, fax: +421 2 48 29 12 29

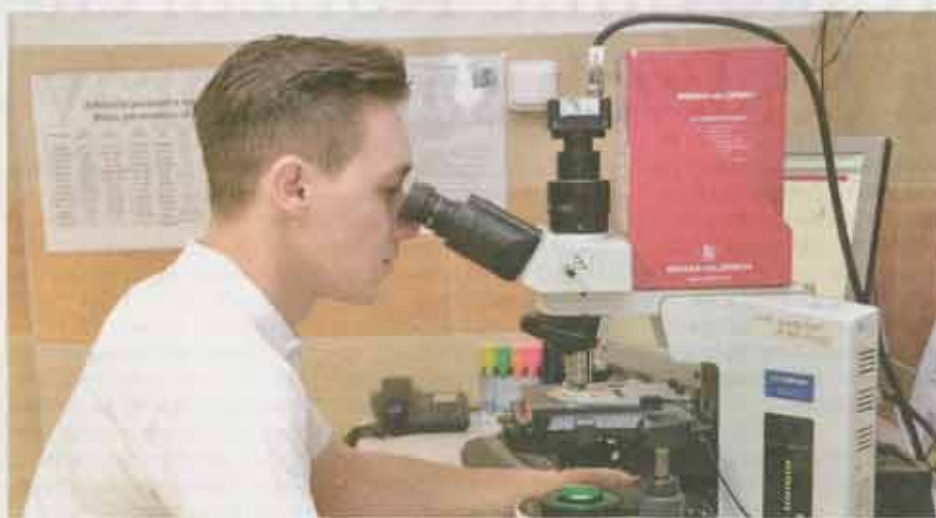
Ocenenie mi prinieslo radosť, ale aj zodpovednosť

V decembri minulého roka sa konal už sedemnásty ročník súťaže Študentská osobnosť Slovenska. Jej hlavná myšlienka spočíva v tom, že i v našej krajine je mnoho talentovaných mladých ľudí, ktorí majú potenciál a zaslúžia si našu pozornosť.

Jedným z nich je aj Ing. MARKO HALO, PhD., z Ústavu aplikovanej biológie Fakulty biotechnológie a potravinárstva Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, ktorý sa stal víťazom súťaže v kategórii Poľnohospodárstvo, lesníctvo, drevárstvo. Aj preto sme ho oslovili so žiadosťou o rozhovor.

Pán inžinier, ocenenie v súťaži Študentská osobnosť Slovenska je pre mladých vedcov skvelou motiváciou na pokračovanie v práci a ďalšie rozvíjanie odborného a akademického profilu. Aké ste mali pocity, keď ste sa o tom dozvedeli?

„Prvotná informácia od vedúceho nášho ústavu, prof. Petra Massányiho, aby som spracoval podklady do prihlášky tejto súťaže, ma prekvapila a zároveň aj potešila. Samotný výsledok, keď ma kontaktovali so spoločnosťou JCI-Slovensko, ktorá súťaž organizačne zastrešuje, som si uvedomil až po chvíľke. Na jednej strane je to radosť, zadostučinenie doterajšej práce, no na druhej obrovská zodpovednosť voči všetkým ľuďom, ktorí ma do súťaže nominovali.“

Marko Halo sa vo svojej vedecko-výskumnej práci zaoberá in vitro štúdiou vplyvu prírodných látok na kvalitatívne parametre reprodukcie žrebčov.
FOTO – LUJZA ZÁHORÁKOVÁ

Môžete nám priblížiť v čom spočíva vaša vedecká činnosť na univerzite a aké aktivity v tejto oblasti vykonávate?

„Moja vedecká činnosť spočíva v aplikácii inovatívnych prvkov pri zostavovaní semenných extendrov s cieľom zvýšiť kvalitatívne parametre reprodukcie žrebčov.“

Čo si za tým môže laik predstaviť?

„V súčasnom období, keď v každej oblasti je cieľom dosiahnuť rýchly pozitívny efekt, čo neobchádza ani chov koní, sa chovatelia snažia získať čo najkvalitnejší plemenný materiál. Na to, aby po čo najdlhšiu dobu reprodukcie bola zabezpečená schopná kvalita insemináčnej dávky, teda spermií, pridávame do nich rôzne koncentrácie prírodných látok,

a potom sledujeme ich vplyv na pohybové parametre spermií.“

Aké sú perspektívy v tejto vedeckej oblasti?

„Daná oblasť prináša obrovské možnosti nielen z hľadiska vedeckých výstupov, ale aj z hľadiska ich aplikácie do praxe.“

Myslíte si, že naša spoločnosť si uvedomuje potenciál, ktorý majú študenti, a že ich úsilie, cielavedomosť, zodpovednosť a vytrvalosť sú v súčasnosti naliežite ocenené?

„Každá spoločnosť má veľký potenciál pre svoj rozvoj, a aj my máme veľa šikovných vedcov a učiteľov, ktorí vedú mladých ľudí k novým informáciám. Na to, aby tieto možnosti boli využité, je dôležité vytvorenie dobrého kolektívu, ktorý bude nielen

špičkový v danej oblasti, ale zároveň v ňom bude aj veľká spolupatričnosť. Ja som mal šťastie, že som sa stal súčasťou takého kolektívu na Ústave aplikovanej biológie FBP.“

Máte nejakú víziu, sen, ktorý by ste chceli v budúcnosti uskutočniť?

„Jeden z najbližších cieľov je zdokonaľiť sa v kryokonzervácii žrebčieho ejakulátu.“

Aké je vaše životné krédo?

„Nikdy sa nevzdávaj.“

Mohli by ste poradiť mladým ľuďom ako sa z bežného študenta môže stať študent podieľajúci sa na skvalitnení výučby a výskumu?

„Treba byť vytrvalý a treba ísť za svojím cieľom.“

Prípravila: RENÁTA CHOSRAVIOVÁ

Postdoktorandské iniciatívy

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre v roku 2021 prijala piatich postdoktorandov a ďalší štyria zahraniční postdoktorandi sú v procese legalizácie pracovného pobytu na Slovensku. Medzi úspešnými kandidátmi sú mladí vedci zo zahraničia – z Indie, Kuby, Iránu, Ukrajiny, ale aj zo Slovenska.

Postdoktorand je absolvent doktorandského štúdia nie viac ako päť rokov od úspešného ukončenia PhD-štúdia. Na zahraničných univerzitách a výskumných ústavoch tvoria postdoktorandi neoddeliteľnú a významnú súčasť výskumných tímov.

Otvoriť sa svetu

S cieľom otvoriť sa svetu a podporiť mladých pracovníkov vo výskume a vo vývoji SPU od roku 2021 vytvára výskumné pracovné postdoktorandské miesta, ktoré sú otvorené aj pre významných odborníkov zo zahraničia.

Ako nás informovala Ing. Hana Zach, PhD. z Kancelárie vnútorného systému zabezpečovania kvality SPU v Nitre, základným poslaním výskumných – postdoktorandských pracovných miest je cieľná podpora základného a aplikovaného výskumu a vývoja ako aj účasť na riešení tých grantových projektov, ktoré sú v súlade s výskumným zameraním v jednotlivých súčiastiach SPU.

Zverejňujeme výzvy

„Výzvy na obsadenie výskumných postdoktorandských miest na našej univerzite sú zverejňované aj na

medzinárodných portáloch pre výskumných pracovníkov ako je napríklad Euraxess. Najviac prijatých postdoktorandov patrí pod Výskumné centrum AgroBioTech; výskumné témy sa však riešia aj na jednotlivých fakultách,“ uviedla Hana Zach.

Jeden zo zahraničných postdoktorandov – Janarul Shaikh z Indie, pôsobí v Ústave krajinného inžinierstva Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU v Nitre, kde sa pod vedením doc. Jána Horáka zaoberá modelovaním vplyvu biouhľia na emisie skleníkových plynov (N₂O, CO₂), na kvalitu pôdy a na úrody poľných plodín z poľnohospodársky využívaných oblastí Podunajskej nížiny.

Posily pre výskumné tímy

„Veľmi sa teším, že naša univerzita ide cestou otvárania sa svetu a podporuje vytváranie postdoktorandských miest. To nepochybne obohati naše univerzitné výskumné tímy o nové myšlienky, nápady, skúsenosti a o sieťovanie vedeckých tímov so svetom. Do výberového procesu sa hlásia veľmi kvalitní uchádzači, čo nám dáva možnosť vybrať špičkového mladého vedca, ktorý jednoznačne posunie riešenie našich výskumných úloh na vyššiu úroveň s kvalitnými publikačnými výstupmi. Keďže som bol postdoktorandom vo výskumnom centre vo Švajčiarsku, z vlastnej skúsenosti dokážem posúdiť, že takéto sieťovanie sa zväčša nekončí ukončením projektu postdoktoranda, ale vzájomná spolupráca pokračuje aj v budúcnosti,“ uviedol doc. Ján Horák, ktorý je aj prodekanom FZKI pre vedu a výskum. (rech)

V patentových prihláškach sa SPU darí

Na pôde Úradu priemyselného vlastníctva SR sa 8. februára 2022 konalo stretnutie so zástupcami ôsmich slovenských univerzít, ktoré za posledných päť rokov prihlásili patenty alebo úžitkové vzory. Medzi nimi boli aj zástupcovia Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre.

Cieľom stretnutia bolo nadviazať intenzívnejšiu spoluprácu v oblasti ochrany vynálezov, ponúknuť odbornú pomoc zo strany úradu, identifikovať možnosti podpory rastu počtu vynálezov a spoločne zlepšiť postavenie Slovenska v medzinárodných rebríčkoch.

Univerzity generujú až tretinu slovenských patentov. Podľa štatistik bolo v roku 2020 podaných 221 patentových prihlášok, z ktorých až tretina pochádzala zo slovenského univerzitného prostredia. Za posledné tri roky sa spomedzi univerzít lídrom v podaní

Stretnutie so zástupcami ôsmich slovenských univerzít prinieslo nové podnety.
FOTO – (ÚPV)

patentových prihlášok stala Technická univerzita v Košiciach, ktorej bolo od roku 2019 udelených až 54 patentov. Medzi významných prihlasovateľov a autorov vynálezov patrí Slovenská technická univerzita v Bratislave, Žilinská univerzita v Žiline a Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre.

Úrad priemyselného vlastníctva SR konštatoval, že vidí priestor na rast počtu vynálezov a v tejto súvislosti poskytne univerzitám a vysokým školám súčinnosť a podporu.

Pracovné stretnutie prinieslo podnety pre zmeny v podpore akademického prostredia vo vzťahu k inovačným výskumným

aktivitám. Úrad priemyselného vlastníctva SR chce aj v kontexte pripravovanej Národnej stratégie duševného vlastníctva aktívne formovať politiku podpory vlastníkov priemyselných práv od motivácie cez registráciu až po systém podpory do praxe.

„Slovenské akademické prostredie v synerгии s aktívnym priemyselným prostredím pokladáme pre rozvoj ekonomického potenciálu a hospodárskeho rastu krajiny za kľúčové. Úrad priemyselného vlastníctva SR chce z pozície štátneho orgánu intenzívnejšie komunikovať o potrebách univerzít ako prihlasovateľov práv a tým zlepšovať služby i maximalizovať možnú podporu pre registráciu a ochranu priemyselných práv. Slovensko musíme posunúť ešte viac vpred aj v ochrane vynálezov a duševného vlastníctva,“ povedal Matúš Medvec, predseda Úradu priemyselného vlastníctva SR.

RENÁTA CHOSRAVIOVÁ

Sme najudržateľnejšia univerzita v SR

V celosvetovom rebríčku UI GreenMetric World University Rankings 2021, ktorého výsledky zverejnili 14. decembra 2021, zaznamenala výrazný úspech aj Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre.

UI GreenMetric World University Rankings je prvým rankingom univerzít na svete, ktorý meria záväzok každej zúčastnenej univerzity vybudovať univerzitu „priateľskú k životnému prostrediu“. Hodnotenie univerzít sa robí v šiestich oblastiach – infraštruktúra, energia a klimatické zmeny, odpad, voda, doprava a výučba.

V roku 2021 sa do hodnotenia zapojilo 956 univerzít z 80 krajín, čo oproti

roku predstavuje nárast o 44 univerzít.

Investície realizované prostredníctvom projektov, ktoré zohľadňujú udržateľné riešenia, ako bola napríklad Zelená infraštruktúra na zelenej univerzite alebo Energetický audit, priniesli Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre ďalšie výrazné zlepšenie v celosvetovom rebríčku UI GreenMetric World University Rankings, v ktorom SPU postúpila z 352. miesta na 265. miesto.

SPU v Nitre si tak udržala stabilné miesto medzi top 10 univerzitami v rámci krajín V4, ktorých aktivity sú ohľaduplné k životnému prostrediu. Medzi najlepšie hodnotené kategórie opätovne patrila výučba a hospodárenie s vodou. (rech)

Má výroba mlieka v horských oblastiach ešte perspektívu?

Návštevy Oravy väčšinou prinášajú osvieženie a prílev energie z krásnej krajiny, stretnutí a príjemných rozhovorov, pri ktorých sa často dostaneme k inému pohľadu na veci, než je „na dolniakoch“.

Januárové stretnutie so zástupcami Oravskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (OPPK) sa nieslo v inom duchu. Poľnohospodári, najmä chovatelia dojníc toto stretnutie vyvolali najmä kvôli dlhotrvajúcim problémom, ktoré stále nenachádzajú riešenie a skôr naopak, zdá sa, že do budúcnosti sa ešte zhoršia. Poľnohospodárske podniky v podhorských oblastiach, ako je oravský región sú ohrozené najviac. „Nemôžeme si vybrať, či budeme robiť rastlinnú alebo živočišnú výrobu, pestovať v našich podmienkach trhové plodiny v podstate nie je možné. Cez živočišnú výrobu sa realizuje rastlinná, preto ak nebudeme chovať dobytok, nemá ani pestovanie krmovín, či obhospodarovanie TTP, žiadny zmysel,“ hovorí predseda Oravskej poľnohospodárskej komory Tomáš Lúchava, predseda Podielníckeho roľnícko-obchodného družstva v Bobrove.

Nie sme tí, čo len vyplakávajú

Z celkového počtu 28 členov OPPK sú 25 výrobcami kravského a ovčieho mlieka. Viacerí však vážne uvažujú nad tým, že s výrobou mlieka v dohľadnej dobe skončia, pretože finančná situácia podnikov začína byť neudržateľná. Aj preto vyvolali stretnutie s novinármi, aby dostali priestor na vyjadrenie svojich názorov a definovanie problémov, ktoré ich trápia. Doterajšie stretnutia s autormi strategického plánu, dokonca aj s ministrom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka nepriniesli žiadne výsledky. Skôr naopak, znechutenie z nezáujmu počúvať oprávnené argumenty sa ešte zvýšilo. „Stále sa nám zhoršujú podnikateľské podmienky v našom regióne. My nechceme vyzeráť ako tí,

Časť účastníkov stretnutia. Sprava predseda OPPK a predseda PROD v Bobrove Tomáš Lúchava, Daniel Hajučík z PVOD Zubrohlava, Peter Ondreják z RD Krásna Hôrka, Vít Čelko z PD Čimhová.

čo stále len vyplakávajú, ale chceme analyzovať všetko, čo sa deje a na základe toho smerovať naše podnikateľské rozhodnutia do budúcnosti. Hlavnou otázkou je, či má Slovensko vôbec záujem zachovať výrobu kravského a ovčieho mlieka v horských oblastiach? Myslím, že už sme spravili všetko pre to, aby sme tento negatívny scenár vývoja zastavili. Klíma v spoločnosti je však nastavená proti poľnohospodárskym podnikom, že nevedia nakrmiť národ a záchranou sú malé rodinné farmy,“ približuje T. Lúchava dôvody bezradnosti oravských producentov mlieka. Poľnohospodárske družstvá a obchodné spoločnosti ho v tomto regióne vyrobia ročne takmer 35 miliónov litrov, čo naozaj nie je zanedbateľné množstvo. Ide pritom väčšinou o kvalitné horské mlieko, z niektorých podnikov dokonca bio mlieko, o ktoré však u slovenských odberateľov ani nie je záujem. Lepšie povedané, nie sú schopní alebo ochotní zaň zaplatiť adekvátnu sumu.

Produkcija verzus poberanie podpôr

Daniel Hajučík z PVOD Zubrohlava upresňuje: „Nechceme stavať bariéru medzi veľkými a malými hospodármi, treba rozlišovať medzi tými, ktorí niečo produkujú a tými, ktorí len berú podpory, prípadne svoje výrobky predávajú „na-

čierno“. To nás stavia do veľmi nevýhodnej pozície, keďže my platíme všetky dane, mzdy, odvody, nadčasy, prácu cez vikend a máme náklady na výrobu.“

Žiadateľov o podpory na plochu je v oravskom regióne okolo 1 400, pritom poľnohospodárskych podnikov len 28. V roku 1989 bolo na Orave obhospodarovaných 73 485 ha, dnes majú družstvá 29 000 ha a vyrábajú už spomenutých 35 mil. l mlieka. Viac ako 30 000 ha je teda v rukách súkromníkov, ale podobnú výšku produkcie od nich nikde nevidno. Peter Ondreják z RD Krásna Hôrka doplní: „Tí čo robia, klobúk dole, je to ťažká práca. Pokiaľ chce niekto užiť rodinu, musí sa obracať. Na rodinných farmách produkcia z chovu dojníc ide na vlastnú spotrebu a do štádia spracovania, ale mohol by som ich spočítať na jednej ruke. Podobne je to aj v mäsovom programe, dobytok chovajú kvôli zafaženiu, odchované tefatá predajú alebo spotrebujú. Aj chovateľov oviec je málo, mlieko buď odpredávajú alebo spracovávajú. No produkujú teda aspoň pre rodinu a možno susedov. My kritizujeme najmä tých, čo poberajú dotácie ale nič nevyrábajú, prípadne že keď sa vyberie pôda z družstva, napíše sa na mladých, lebo môžu získať vyššiu podporu. Mladí pritom často ani nevedia, že sú farmári. Nechceme nikoho obviňovať, ale vidíme ako to

je v realite. Mnohým z tých, čo žiadajú o pôdu nejde o to, čo chcú vyrábať, ale zaujima ich len koľko na to dostanú. Vedia len, že musia pokosiť a potom ani nepozbierajú. Toto nás hnevá a trápi.“

Vznikajú nerovné podmienky

Tomáš Lúchava približuje, čo z takejto situácie vyplýva: „Snažili sme sa dôsledky ozrejmiť aj na ministerstve, aby sa brali do úvahy pri príprave Strategického plánu. Podľa nás, ak budú tí, čo neprodukujú, dostávať ešte vyššie podpory, nebudeme môcť platiť dostatočne vysoký nájom vlastníkom pozemkov, na ktorých hospodárime. Tí, čo nemajú náklady na výrobu si môžu dovoliť zaplatiť vyšší nájom a ešte im aj zostane. Vytvárajú sa tak nerovné podmienky. My všetku podporu, ktorú dostávame na hektár, na dojnice, životné podmienky zvierat, znevýhodnené oblasti použijeme na vykrytie strát z výroby mlieka. Samotné podpory na dojnice na výrobu mlieka nestačia. Inú možnosť výroby však v podstate v našich podmienkach nemáme a neradi by sme skončili tak, že budeme len sušiť seno pre rakúskych farmárov.“

Hospodárske výsledky na hrane

Pri nulovom, alebo len veľmi nízkom hospodár-

skom zisku nezostávajú finančné prostriedky na modernizáciu fariem, investície do techniky a technológií. Svedčí o tom fakt, že za posledných 30 rokov sa v regióne postavila iba jedna nová maštal' (ide o známy problematický prípad z Tvrdošína). Ostatné podniky si dovolili maximálne opravy alebo rekonštrukcie maštali alebo dojárni. Aj v týchto ťažkých podmienkach sa však členovia OPPK začínajú objavovať v rebríčku Top 200 fariem Slovenska v produkcii mlieka chovateľov holštinského dobytku, pričom dosahujú ročnú úžitkovosť 7 000 – 9 000 l na dojnicu. PD Tvrdošín je zase špičkou v chove slovenského strakateho dobytku. Znamená to, že svoju prácu ovládajú na vysokej úrovni a zlepšenie podmienok pre zvieratá aj pre pracovníkov by dokázalo zvýšiť úžitkovosť a znížiť náklady.

Predstavy o tom, že v podhorských oblastiach sú na výrobu mlieka nižšie náklady, veď dojnice sa môžu celoročne pásť vonku sa hodí tak do Írska alebo Holandska. Na Orave by mohli byť vonku maximálne 5 mesiacov, zvyšok roka to nedovolí počasie, ani dostupnosť pasivy. Podniky ktoré vyrábajú mlieko na TTP, musia všetky jadrové krmivá nakupovať (pšenica, kukurica, repkové šroty, sójové šroty), keďže si ich sami v podnebných a terénnych podmienkach vypestovať nedokážu. Okrem toho, mliekarne odmietajú sezónnosť vo výrobe, tlačia na celoročné dodávky, preto sa aj tu chová intenzívnym spôsobom. Typický sezónny chov už skoro neexistuje, avšak v Strategickom pláne sa s ním uvažuje.

Stropovanie ANC platieb nedáva zmysel

Aby ráň pre podhorské a horské oblasti nebolo málo, pridáva sa k nim aj plánované zníženie kompenzácie v ANC oblastiach na výmery nad 450 ha na 60 %. „Ak bude sadzba 202 eur na živočišnú farmu v kategórii H2, tak nad 450 ha to bude už len 108 eur. Číže

pre podniky ako napríklad PD Trstená, Tvrdošín, Základné, ktoré majú okolo 1 500 ha je to strata viac ako 45 000 eur na podnik. V prepočte na hektár to predstavuje o 150 eur nižšiu podporu ako dostane malý farmár a o 250 eur ako mladý farmár. Preto mám obavy, že keď my ponúkame 50 eur nájom za pôdu a robíme nulový hospodársky výsledok pri živočišnej výrobe a malý farmár ponúkne nájom 100 – 150 eur na hektár, ľudia mu tú pôdu radi dajú. On však z tých dotácií na pôdu nekryje stratu zo živočišnej výroby,“ prenáša čísla z tabuliek do praxe predseda OPPK. Vít Čelko z PD Čimhová ho doplní: „ANC platba je kompenzácia za to, že je tu menej úrodná pôda, veľká svahovitost a oveľa horšie klimatické podmienky. Stropovanie ANC platieb nad 450 ha nemá zmysel, pôda je predsa na všetkých hektároch rovnako neúrodná a zafaženie dobytčiami jednotkami musí poľnohospodár splniť na celú plochu, nie len na prvých 450 ha. Toto stropovanie tu už máme 7 rokov a výrazne to postihuje podniky, ktoré reálne majú živočišnú výrobu.“

Nie je možné podrobne sa venovať ďalším problémom, o ktorých sa na stretnutí hovorilo, akými sú križovanie nárokov na priame platby, vyberanie tej najlepšej pôdy z družstiev, biele plochy, nevysporiadané pozemky, nezáujem mladých ľudí o prácu v poľnohospodárskych podnikoch, nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily a mnohé ďalšie. Všetko však speje k otázke, či za daných podmienok pokračovať v produkcii mlieka v oravskom regióne, ktorá je naozaj horúca. Možno si opäť niekto povie, že veď vyrobíme dosť mlieka na juhu, alebo dovezieme zo zahraničia. Bolo by si potrebné poriadne uvedomiť, že by sme prišli nielen o kvalitné horské mlieko, ale aj o pracovné miesta, časť života na vidieku a v neposlednom rade o atraktivitu regiónu, ktorý mnohí tak radi navštevujú.

MALVÍNA GONDOVÁ

Na Orave môže byť dobytok vonku maximálne 5 mesiacov, zvyšok roka to nedovolí počasie, ani dostupnosť pasivy.

Podniky ktoré vyrábajú mlieko na TTP, musia všetky jadrové krmivá nakupovať.

FOTO - V. KRÍŽO, PD SUCHÁ HORA

Zástupcovia poľnohospodárov rokovali o stratégii

Európsky hospodársky a sociálny výbor je podľa odbornosti členený na 6 sekcií, jedna z nich je sekcia poľnohospodárstva, rozvoj vidieka a životného prostredia (označovaná skratkou NAT).

Zároveň sú vytvorené takzvané kategórie, ktoré sú úzko špecializované. Jedna z nich je farmárska kategória, resp. poľnohospodári. Členmi sú zástupcovia dvoch skupín, a to prvej

skupiny Zamestnávateľov a tretej skupiny Rozmanitá Európa. Zasadnutia bývajú spravidla trikrát do roka, čo je v porovnaní so zasadnutiami sekcií (kde sa zasadá každý mesiac, okrem augusta) nedostatočné. Prvé zasadnutie v tomto roku sa uskutočnilo pred týždňom a práve jemu sa budeme dnes venovať.

Napriek tomu, že často počujeme, že sa na poľnohospodárstvo dáva príliš veľa peňazí, nevidíme adekvátnu komunikáciu s poľnohospodármi. Odborná verejnosť vie, že v tomto období sa končí príprava základných dokumentov pre sektor poľnohospodárstva na roky 2023 až 2027. Aj v našich médiách sme sa

Až 75 % rakúskych fariem hospodári v znevýhodnených podmienkach. FOTO – (IT)

dopočuli o požiadavkách a demonštráciách poľnohospodárov práve ohľadom strategického plánu. Je to dokument, ktorý stanoví spôsob a systém rozdelenia financií z I. piliera (platby na hektár) a z II. piliera (platby na rozvoj vidieka). Každý štát má podľa platnej legislatívy predložiť jeden Strategický plán. A tu je hneď prvá „výnimka“. Všetky členské štáty, dnes ich je 27, predkladajú jeden strategický dokument. Výnimkou je Belgicko, ktoré jediné bude predkladať dva strategické plány.

Výnimky a zmeny

Podľa stanoveného harmonogramu a platnej legislatívy mali všetky členské štáty predložiť strategické plány do konca minulého roku, teda presne do 31. 12. 2021. Väčšina štátov to stihla, ale nie všetky. Medzi tými, ktorí požiadali o predĺženie termínu bolo Belgicko (žiadny plán, teda chýbajú dva...), Bulharsko, Česká republika, Nemecko, Rumunsko a Slovensko. Prečo to všetko tak dlho trvá? V prípade Českej republiky a Nemecka je to jasné, boli voľby a nové vlády zasiahli výrazne do už pripravených a spracovaných strategických plánov. V prípade Českej republiky trvala príprava takmer dva roky a napriek tomu, že dokumenty už boli pripravené, neboli zaslané do Bruselu v stanovenom termíne. Nové vlády zmienili opatrenia a v prípade Českej republiky výrazne zasiahli do nastavenia systému. Predpokladáme, že sa poľnohospodári z uvedených štátov budú obracať na „Brusel“ a žiadať o zmeny. A ako to bude pokračovať ďalej? Keďže samotná legislatíva bola prijatá neskoro, tak príprava strategických plánov tiež mešká. Pôvodne sa totiž systém podpôr mal meniť už od roku 2021, takto to bude pravdepodobne od roku 2023. Európska komisia totiž stanovila, že v priebehu ďalších troch mesiacov bude posudzovať pripravené dokumenty a ako odpoveď pošle každému členskému štátu vyjadrenie, v ktorom budú uvedené prípadné požiadavky na doplnenie či úpravu plánov. Na základe toho bude prebiehať diskusia s členskými štátmi. Výsledkom bude schválenie

prícom priemerná výmera je cca 40 ha. Len tretina farmárov žije z hospodárenia, viac ako polovica farmárov sa venuje svojej farme len na čiastočný úväzok (živá sa teda inou aktivitou). Až 75 % fariem hospodári v znevýhodnených podmienkach (napríklad v podhorských a horských oblastiach). Rakúsko, aby podporilo svojich domácich farmárov, dlhé desaťročia robí zásadné opatrenia a v tých bude pokračovať. Rakúšanania sa v oblasti kvality zamerajú na podporu ekologických fariem (avšak ekologické farmy musia produkovať potraviny, nie bioseno do spaľovni), na výrobu potravín bez použitia GMO (aj bez krmien GMO soje a pod.) a budú podporovať aj národné schémy kvality. Ďalej budú podporovať diverzifikáciu fariem, pretože je jasné, že len z poľnohospodárstva je ťažké vyžiť. Ide o podporu spracovania a odbytu výrobkov, podporu agroturistiky, ale aj ďalších činností. Táto krajina, kde je priemer 40 ha na farmu bude zavádzať zastropovanie podpôr vo výške 100 000 eur a tiež bude na redistributívnu platbu (platba na prvý hektár) poskytovať 10 % z priamych platieb (z I. piliera). Čo sa týka ekoschémy, Rakúšanania budú platiť svojim poľnohospodárom za to, že v chove hospodárskych zvierat budú

využívať pastvu (minimálne 4 mesiace v roku), za hospodárenie, ktoré bude zabráňovať vzniku erózie, ale aj za pestovanie medziplodín a za zaistenie trvalej vegetácie na ornej pôde.

Produkcija, spracovanie, diverzifikácia, domáce výrobky

Čo nám z príkladu Rakúska vyplýva? Rakúšanania si nastavili program „šitý na mieru“. Z malých fariem, pri ktorých došlo k postupnému navyšovaniu výmery, sa stali farmy s výmerou cca 40 ha, ktoré potrebujú podporu najmä na hospodárenie na pôde. Tu sa však vyžaduje produkcia potravín a obhospodarovanie krajiny. Zároveň „núti“ farmárov, aby sa okrem prvotnej produkcie venovali aj spracovaniu a ďalším činnostiam, ktoré súvisia s poľnohospodárstvom okrajovo, aby boli pripravení na to, že v príjmoch z poľnohospodárstva sú veľké výkyvy. Rakúšanania naďalej pracujú na tom, aby ich národ kúpil a podporoval vlastné domáce výrobky, vlastné domáce potraviny. Veď to je základ ekonomiky, základ života na vidieku, základ existencie. Prečo toto nevnímame my doma?

Mgr. JARMILA DUBRAVSKÁ, PhD.
členka EHSV za Českú republiku,
nominovaná Agrárnou komorou ČR

Kalendár podujatí

Oznam o podujatí zasielajte na e-adresu: malvina.gondova@profipress.sk.

Na rýchle sprostredkovanie informácií využite webovú stránku www.rno.sk a svoj oznam nahrajte priamo do Kalendára podujatí.

• 18. - 19., 25. - 26. 2., 4. - 5., 11. - 12. 3. 2022

Kluby mladých farmárov. Organizátor: Združenie mladých farmárov na Slovensku - ASYF. Miesto: 18. - 19. 2. Veľký Meder, 25. - 26. 2. Čachtice, 4. - 5. 3. Párnica, 11. - 12. 3. Drienica. Kontakt: +421 915 731 541, info@asyf.sk.

• 10. 3. 2022

Sladovnícky poľný deň. Organizátor: Slovenské združenie výrobcov piva a sladu. Miesto: Veľké Ripňany. Kontakt: 0902 068 432.

• 3. - 6. 4. 2022

Silva Regina Brno. Medzinárodný lesnícky a poľovnícky veľtrh. Organizátor: BVV. Miesto: Brno. Kontakt: <https://www.bvv.cz/silva-regina/silva-regina-2021/>.

• 3. - 6. 4. 2022

Biomasa Brno. Veľtrh obnoviteľných zdrojov energie v poľnohospodárstve a lesníctve. Organizátor: BVV. Miesto: Brno. Kontakt: <https://www.bvv.cz/biomasa/>.

• 7. - 8. 6. 2022

Celoslovenské dni poľa 2022. Celoslovenská prehliadka a výstava odrôd, ochrany a výživy rastlín, poľnohospodárskej techniky a hospodárskych zvierat. Organizátor: Profi Press, s. r. o. Miesto: Dolná Krupá. Kontakt: Ing. Peter Hudec, manažér výstavy, 0948 955 951, peter.hudec@profipress.sk.

• 14. 6. 2022

Deň poľa obilnín RWA. Organizátor: RWA Slovakia. Miesto: PD ZEMEROVCE. Kontakt: marek.jakubec@rwaslovakia.sk, 0915 773 782.

• 14. - 15. 6. 2022

Naše pole, Celostátní přeh-

lídky poľných pokusů odrůd zemědělských plodin, ochrany a výživy rostlin a výstava zemědělské techniky. Organizátor: Profi Press, s. r. o. Miesto: Nabočany. ČR. Kontakt: Ing. Michal Štěníčka, manažér výstavy Naše pole, +420 775 850 632, michal.stenicka@profipress.cz.

• 16. 6. 2022

Sladovnícky poľný deň. Organizátor: Slovenské združenie výrobcov piva a sladu. Miesto: Veľké Ripňany. Kontakt: 0902 068 432.

Podujatia organizované Agroinštitútom Nitra

• 21. 2. 2022

Odborné vzdelávanie v oblasti prípravkov na ochranu rastlín pre PREDAJCOV (Modul 01) - dištančná forma. Kontakt: Ing. Peter Paulen, 037/7910 236, e-mail: peter.paulen@agroinstitut.sk.

• 21. 2. 2022

Odborné vzdelávanie v oblasti prípravkov na ochranu rastlín pre VEDÚCICH PRACOVNÍKOV (agronómov) v poľnohospodárstve (Modul 02) - dištančná forma. Kontakt: Ing. Peter Paulen, 037/7910 236, e-mail: peter.paulen@agroinstitut.sk.

• 21. 2. 2022

Odborné vzdelávanie v oblasti prípravkov na ochranu rastlín pre APLIKÁTOROV v poľnohospodárstve (Modul 03) - dištančná forma. Kontakt: Ing. Peter Paulen, 037/7910 236, e-mail: peter.paulen@agroinstitut.sk.

• 8. 3. 2022

Odborná príprava na overenie odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami - dištančná a prezenčná forma.

Pokračovanie na 23. strane

Bayer ExpertFORUM

Pozvánka na on-line

VINOHRADNÍCKY SEMINÁR

Dátum konania: štvrtok, 10. marec 2022

Miesto konania: www.rno.sk

Program seminára

9:00 Bayer Crop Science na Slovensku v r. 2022
Ing. Vladimír Barbierik, Bayer SK

Prognóza houbových chorôb révy novými spôsobmi
Prof. Ing. Pavel Pavloušek, Ph.D., Mendelova univerzita Brno

Ochrana révy vínné 2022
Ing. Petr Příkazský, Bayer CZ/SK

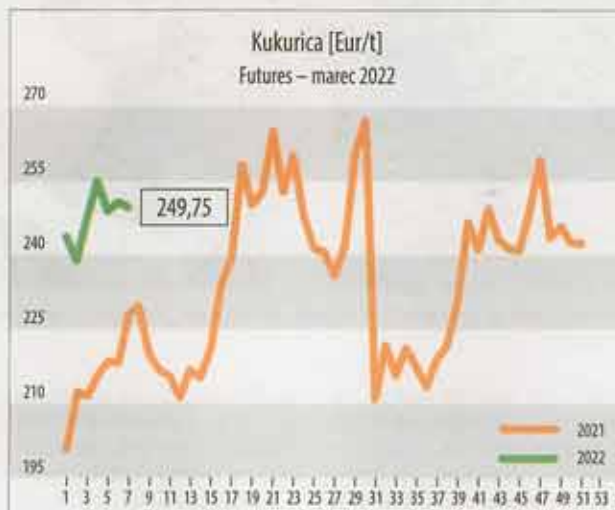
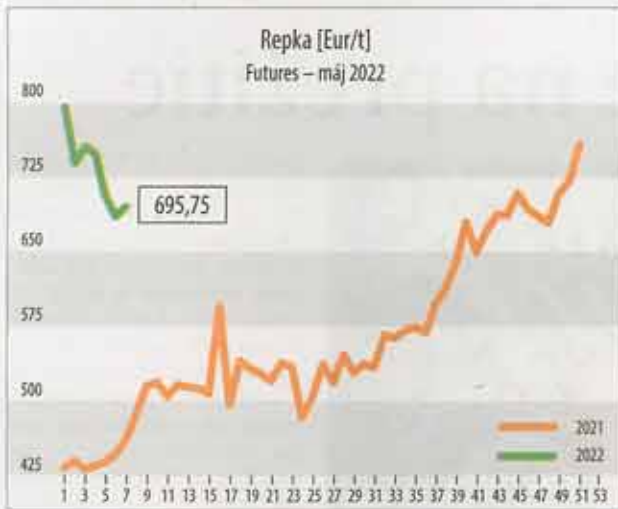
11:30 Odpovede na otázky pestovateľov
Prof. Ing. Pavel Pavloušek, Ph.D., Ing. Petr Příkazský, Ing. Marian Havlíček

Tešíme sa na Vašu účasť

© 2022 Bayer AG. Bayer ExpertFORUM je služba poskytovaná spoločnosťou Bayer Crop Science Slovakia, s.r.o. (ďalej len "Bayer"). Bayer Crop Science Slovakia, s.r.o. je členom skupiny spoločností Bayer AG. Bayer Crop Science Slovakia, s.r.o. je registrovaná v obchodnom registri Slovenskej republiky, IČO: 47823222, sídlo: Bratislava, Karmelitska ulica 1, 811 02. Kontakt: info@bayercropscience.sk, www.bayercropscience.sk

Science for a better life

Vývoj cien komodít MATIF

Ceny obilnín na Slovensku

7. týždeň 2022 (Eur/1 t)

Pšenica letná – potravinárska/krmna

Q	ZSL	SSL	VSL
potravinárska E	300 – 320		
potravinárska A	280 – 300	250 – 310	240 – 270
potravinárska B	270 – 280		
krmna (STN 46 1200-2)	250 – 270	220 – 250	220 – 260

ZSL – Západoslovenský región; SSL – Stredoslovenský región;
VSL – Východoslovenský región
Pšenica – potravinárska, triedy kvality E, A, B (STN 46 1100-2)

Jačmeň sladovnícky/krmny

Q	ZSL	SSL	VSL
sladovnícky (STN 46 1100-5)	240 – 280	-	-
krmny (STN 46 1200-3)	200 – 210	220 – 250	220 – 250

Kukurica na zrno, krmna (STN 46 1200-6)

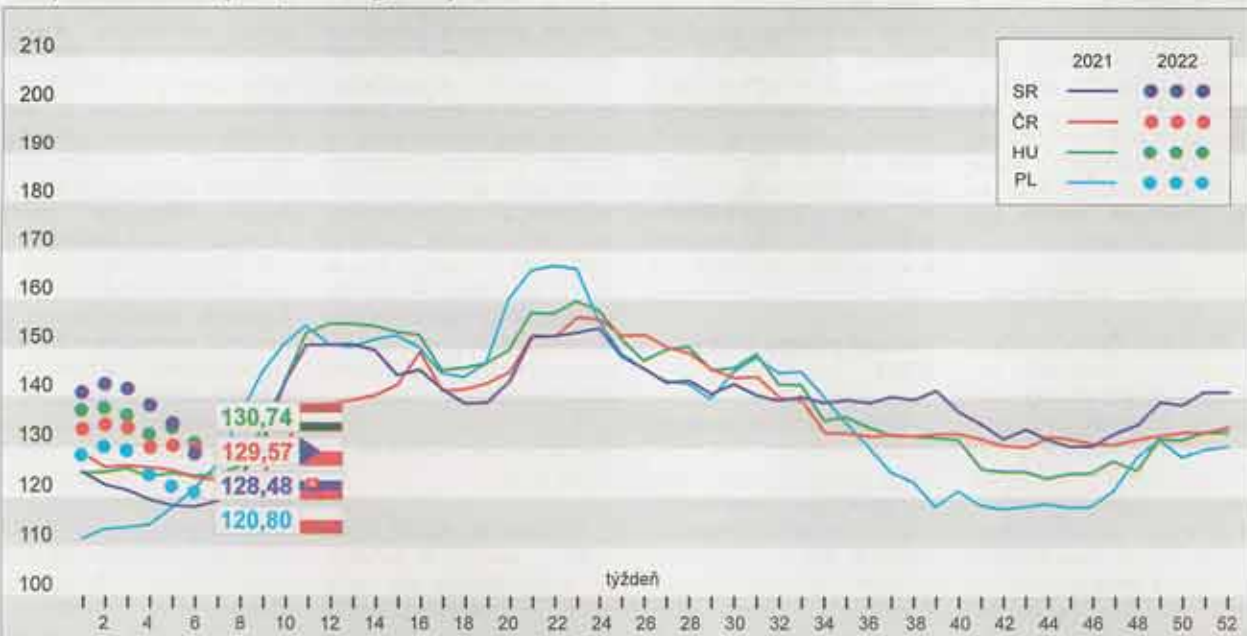
ZSL	SSL	VSL
220 – 240	240 – 250	-

Komentár: Ceny obilnín na Slovensku sú len orientačné, „z dvora“ predávajúceho, uvedené na základe aktuálne prebiehajúcich obchodov (nie termínovaných).
Zdroj: Združenie pestovateľov obilnín

Ceny jatočných ošípaných v EÚ

6. týždeň 2022 (Eur/100 kg JUT)

V cene je pripočítaná aj doprava vo výške 3,5 Eur/100 kg v JUT, ktorú prirátava EUROSTAT.

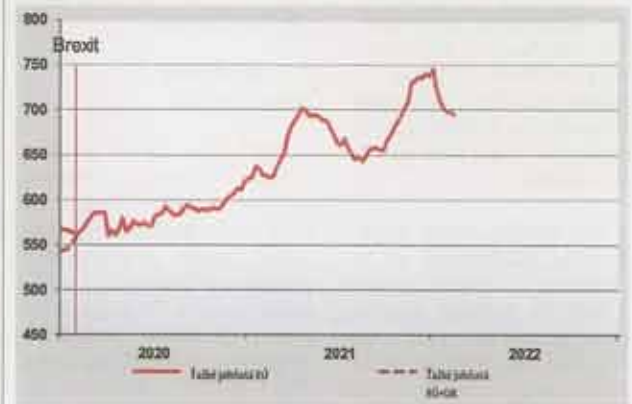

Odporúčanie ZCHOS-D pre nasledujúci týždeň: Podľa doterajšieho vývoja cien v rámci Európy odporúčame dojednávať cenu jatočných ošípaných nad 1,07 Eur za 1 kg živej hmotnosti. Cenu odstavčiat odporúčame dojednávať individuálne podľa dopytu a ponuky v danom regióne, resp. zo zahraničia.
Zdroj: Observatórium EÚ pre trh s bravčovým mäsom

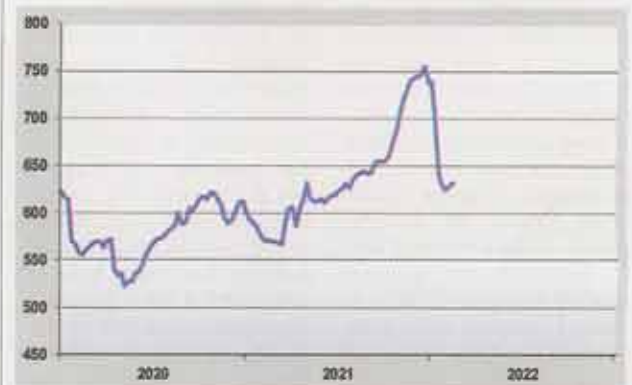
Ceny ovčieho mäsa

Vývoj ceny ťažkých jahniat (Eur/100 kg jatočnej hmotnosti)

Vývoj ceny ľahkých jahniat (Eur/100 kg jatočnej hmotnosti)

Zdroj: EUROSTAT

Nákupné ceny jatočnej hydiny

Ceny za 5. týždeň 2022 zisťované v dňoch 7. 2. – 9. 2. 2022.

Ceny sa uvádzajú v Eur/kg živej hmotnosti bez DPH.

názov produktu	priemerná cena SR		vývoj [%]	
	5. týždeň 2022	4. týždeň 2021	týždenný	medziročný
jatočné kurčatá	0,9	0,9	-0,5	17,9

Priemerné odbytové ceny vajec

Ceny za 5. týždeň 2022 zisťované v dňoch 7. 2. – 9. 2. 2022.

Ceny sa uvádzajú v Eur/100 ks bez DPH.

názov produktu	priemerná cena SR		vývoj cien [%]	
	5. týždeň 2022	4. týždeň 2021	týždenný	medziročný
voľne ložené konzumné vajcia – klietkový chov				
vajcia L	8,75	8,62	1,5	9,6
vajcia M	8,15	8,11	0,4	14,5
vajcia S	4,70	4,61	1,9	15,2
vajcia netriedené	4,27	6,19	-31,0	-3,8
voľne ložené konzumné vajcia – podstielkový chov				
vajcia L	10,35	9,96	3,9	2,9
vajcia M	9,93			2,0

Zdroj: PPA – ATIS

Prílohu pripravila:
Viera Uvírová

PESTOVANIE ZELENINY

Strategický plán – boj o zdroje na prežitie

Vláda SR schválila Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 až 2027. Z európskych zdrojov je na toto obdobie vyčlenených viac ako 3,3 miliardy eur, príspevok zo štátneho rozpočtu predstavuje 865 miliónov eur. Nejde samozrejme o finálnu verziu. Schválený dokument bol odoslaný do Bruselu na posúdenie. K dokumentu sa ešte uskutočnia konzultácie a úpravy a až následne bude finálne schválený.

Pri tvorbe tohto strategického dokumentu sa vychádzalo z analýz silných a slabých stránok rezortu, Intervenčnej stratégie a vládou prijatou „Víziou spoločných postupov pri budovaní moderného pôdohospodárstva v horizonte roku 2035“, kde sú zadané ciele slovenského poľnohospodárstva a potravinárstva vo forme vertikál. Tu je potrebné podotknúť, že nejde o prvý dokument takéhoto charakteru, už sme tu mali Konceptiu rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 – 2020 a bohužiaľ tento dokument išiel takpovediac do stratena. Či už je to vízia, koncepcia alebo plán, význam majú len vtedy, keď sa po istom čase uskutočnia aj odpocíty – čo sa podarilo naplniť, a to, čo sa naopak vôbec nepodarilo. V tomto prípade je potrebné spýtať sa, prečo sa tak nestalo a čo treba spraviť, aby prišlo k náprave a aspoň k priblíženiu sa k cieľu.

Nielen chcieť, ale aj vedieť

Jednoznačne treba vyzdvihnúť možnosť zapojiť sa do činnosti pracovných skupín prostredníctvom stavovských a odborných záujmových združení. Napriek tomu, že bolo cítiť, že rezortné ministerstvo chce spolupracovať na výslednej podobe Strategického plánu s odborníkmi v pracovných skupinách, zároveň sme všetci cítili, že na takýto spôsob práce nie je ministerstvo ani pripravené, ani nastavené. Možnosť podieľať sa na príprave novej podoby poľnohospodárskej politiky bola oproti predchádzajúcim obdobiam novinka. Predošlé prípravy totiž prebiehali v podstate za zavretými dverami. V marci 2015 bol poľnohospodárom zaslaný dokument Program rozvoja vidieka SR na roky 2014 až 2020 (nie je to chyba v dátume, taktiež tu bol posun). Keď sme si k dokumentu vtedy sadli a začali ho študovať, nemali sme už žiadnu možnosť ovplyvniť jeho podobu. Systém „berte toto, tu a teraz, my sme

to pre vás a dokonca za vás pripravili“ nebolo určite to správne riešenie.

Koncom roka 2021 bol výsledný Strategický plán bližšie predstavený aj na verejných diskusiách. Niektoré jeho časti však ihneď vyvolali viaceré otázky, pretože neboli s odbornou verejnosťou dostatočne dobre prediskutované.

S množstvom pripomienok

Vzhľadom na to, že Slovensko stratilo značné množstvo času, dôvody by boli predmetom samostatného článku, ministerstvo pôdohospodárstva predložilo návrh Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 až 2027 v utorok 4. januára do medzirezortného pripomienkového konania. Na takýto kľúčový dokument bol priestor na pripomienkovanie do 11. januára. Ministerstvá, poľnohospodári, ochrannárske organizácie, samosprávy a ostatní mali na zaslanie pripomienok päť pracovných dní. Obrovské množstvo pripomienok svedčí o záujme odbornej i širokej verejnosti. Aj keď je zaujímavé a asi aj zarážajúce, že jedna z väčších stavovských organizácií nezaslala žiadne pripomienky, nad čím by sa jej členovia určite mali zamyslieť, keďže predložený materiál určite nebol a ani nie je dokonalý. Schvaľovanie materiálu na Hospodárskej a sociálnej rade SR v pondelok 7. februára (taktiež s pripomienkami) a aj následne na rokovaní vlády SR 10. februára prebiehalo nie úplne hladkým spôsobom.

Jednoduché peniaze?

Aj tak by bolo možné nazvať priame podpory z I. piliera, oddelené priame platby. Avšak od roku 2023 to až také jednoduché nebude. Je potrebné sa bližšie zamerať na normy kondicionality GAEC, predovšetkým na GAEC 8, ktorá hovorí o vyčlenení poľnohospodárskej plochy pre neproduktívne prvky. Minimálny podiel je 4 percentá ornej pôdy na úrovni poľnohospodárskeho podniku, vyčlenenej na neproduktívne plochy a prvky vrátane pôdy ležiacej úhorom, alebo najmenej 7 percent ornej pôdy na úrovni poľnohospodárskeho podniku, ak zahŕňa aj medziplodiny alebo plodiny viažuce dusík (váhový koeficient 0,3), pestované bez použitia prípravkov na ochranu rastlín z čoho 3 percentá tvorí pôda ležiaca úhorom alebo neproduktívne prvky.

Základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti

Prioritou EÚ je ochrana biodiverzity, ekologické postupy a dobré životné podmienky hospodárskych zvierat. FOTO – ARCHÍV

BISS (po starom SAPS) by mala byť 101 eur na hektár. Komplementárna redistributívna podpora príjmu, ktorú poznáme od minulého roku, bude od roku 2023 vo výške 80 eur na hektár na prvých 100 hektároch a 40 eur na hektár od 101 do 150 hektárov. Taktiež budú komplementárnou podporou príjmu podporení mladí poľnohospodári a to sumou 100 eur na hektár na prvých 100 hektároch. Tu je oprávnená otázka, či takáto podpora zabezpečí, aby malé rodinné farmy boli motivované vystúpiť zo sivej ekonomiky a ich produkty sa naozaj dostali až do obchodov a k spotrebiteľom. Mladí poľnohospodári by si mali vďaka novým podporám omnoho viac hľadať cestu k pestovaniu zeleniny a ovocia a živočíšnej výrobe. V opačnom prípade budú tieto dve opatrenia len nevyužitou príležitosťou malých a mladých, ktorých bude zaujímať len zvyšovanie plôch konvenčnými plodinami. To určite nie je tá správna cesta a cieľ. Z celkového rozpočtu Strategického plánu je vyčlenených 204,9 milióna eur na podporu malých a stredných fariem a 59,6 milióna eur priamych platieb pre mladých farmárov.

Ekoschémy – niečo nové

Prioritou EÚ je ochrana biodiverzity, ekologické postupy a dobré životné podmienky hospodárskych zvierat. Z toho dôvodu stanovila ako podmienku vyčleniť minimálne 25 percent rozpočtu priamych platieb na ekoschémy a 35 percent druhého piliera na environmentálne ciele. Alokácia na celofarmovú ekoschému predstavuje sumu vo výške 513 mil. eur, čo znamená 25 percent celkovej alokácie I. pilie-

ra. Považujem za dobré, že sa pre poľnohospodárov zmenili výberové ekoschémy na jednu celofarmovú v nadväznosti na podmienky BISS platby. Ekoschémy by si zaslúžili, vzhľadom na výšku jednotlivých podpôr, väčší záujem aj zo strany poľnohospodárov, keďže sa na ne bude potrebné pripraviť už tento rok na jeseň. Celofarmová ekoschéma zvýši náklady farmárov a bude kompenzovaná jednotnou hektárovou platbou mimo chránených území vo výške cca 59 eur na hektár a vzhľadom na prísnejšie podmienky v definovaných oblastiach chránených území zvýšenou sadzbou cca 92 eur na hektár. V druhom pilieri považujem za potrebné ešte doplniť agroenvironmentálno-klimatickú intervenciu na ornej pôde v oblasti biodiverzity za účelom zlepšenia štruktúry pôdy nad rámec ekoschémy, čím by sa zvýšila finančná podpora poľnohospodárov na ornej pôde, keďže im vznikajú najväčšie náklady. Dobrovoľnou výberovou ekoschévou budú „Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov“, ktorá sa bude realizovať formou pastevného chovu (dojníc, oviec a kôz a mladého dobytká). Na túto ekoschému je alokovaných 46,1 mil. eur.

Viazané priame platby (CIS)

Cieľom viazanej podpory príjmu v objeme 303,5 mil. eur je podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity. Ide o 15 percent z objemu priamych platieb, 2 percentá z objemu priamych platieb budú využité na podporu bielkovinových plodín a 13 percent objemu priamych platieb bude po-

užitých na viazané platby v špeciálnej rastlinnej a živočíšnej výrobe.

S cieľom podpory produkcie ovocia a zeleniny sa podstatná časť prostriedkov použije na špeciálnu rastlinnú výrobu. Cukrová repa sa podporí s cieľom zlepšenia štruktúry poľnohospodárskej produkcie, zachovania celej potravinovej vertikály a zvýšenia zamestnanosti na vidieku. Z toho 169,8 mil. eur ide na podporu živočíšnej výroby, 56,5 mil. eur na cukrovú repu, 40,5 mil. eur na bielkovinové plodiny a pre ovocie, zeleninu a chmeľ je vyčlenených 36,7 mil. eur. Zemiaky nie sú podporené platbou na pestovanie vybraných druhov zeleniny. Taktiež nie sú podporené ani zakryté plochy, ktoré produkujú prídavnú hodnotu. Nevenuje sa im však, na rozdiel od okolitých štátov, žiadna pozornosť. Je nepochopiteľné, že dlhodobé nie je zo strany ministerstva pôdohospodárstva záujem podporiť zaradenie fazulky záhradnej a hrachu siateho záhradného, pri ktorých sa zberajú zelené struky, resp. zelené zrná na priamy konzum, konzervovanie alebo mrazenie medzi zeleninu, ale stále sú vedené ako bielkovinové plodiny. Vzhľadom na rastúce náklady, aj keď vzrástli sadzby, nebude ľahké motivovať poľnohospodárov pestovať podporené plodiny, resp. pokračovať v živočíšnej výrobe.

Šetrné hospodárenie na ornej pôde

Alokácia na AEKO opatrenia – zamerané na šetrné hospodárenie na ornej pôde, je rozdelená medzi štyri intervencie, na ktoré je alokovaná suma 64 mil. eur a počítajú sa s podporou 34 050 hektárov poľnohos-

podárskej pôdy. Sú to tieto intervencie: Hospodárenie na ornej pôde bez použitia chemických vstupov, Šetrné postupy pri pestovaní zeleniny, zemiakov a jahôd na ornej pôde, Šetrné postupy v ovocných sadoch a Šetrné postupy vo vinohradoch. Ide v podstate o premenovanie medzi pestovateľmi nie veľmi obľúbenej Integrovannej produkcie. Hektárové platby predstavujú kompenzáciu za zvýšené dodatočné náklady a je otázne, v akej miere budú pre poľnohospodárov zaujímavé. Šetrné postupy pri pestovaní zeleniny by bolo vhodné rozdeliť na dve kategórie, čím by sa diferencovala aj platba.

Ekologické poľnohospodárstvo

Strategický plán silne podporuje rozvoj ekologického poľnohospodárstva, čo by malo prispieť k ochrane prírodných zdrojov a výrobe kvalitnejších a zdravších potravín pre spotrebiteľov. Intervenciou Ekologické poľnohospodárstvo sa podporí na výmere 270-tisíc hektárov za úplné vzdanie sa používania chemických látok. Slovensko naň alokuje 179,8 mil. eur. Ekologická produkčná plocha zeleniny z tejto výmery by mala predstavovať 300 hektárov a ovocia 1 800 hektárov. Problémom je reálna produkcia a aj umiestňovanie tejto produkcie na slovenský trh. Podpora bude zameraná na konverziu na ekologické poľnohospodárstvo a na udržanie ekologického poľnohospodárstva. Bude mať charakter špecifickej platby na hektár bez viazanosti na produkciu.

ANC oblasti

Cieľom platby v horských oblastiach alebo v iných oblastiach s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC) je odškodnenie poľnohospodárov za nevýhody, ktorým je ich poľnohospodárska výroba vystavená v dôsledku prírodných alebo iných špecifických obmedzení oproti oblastiam, ktoré takéto znevýhodnenie nemajú. Takáto kompenzácia straty príjmov a ďalších nákladov by mala umožniť poľnohospodárom pokračovať vo využívaní poľnohospodárskej pôdy, udržiavaní krajiny a tiež zamedziť opúšťanie pôdy a strate biodiverzity. Jednoznačne treba vyzdvihnúť rozlíšenie podpory pre podniky s RV a ŽV, ako aj zafarbenie na celú výmeru podniku. Tu sa však ukazuje, že v určitých regiónoch SR vzhľadom na štruktúru hospodárenia, úroveň zornenia a typológiu pôd je

Pokračovanie na 12. strane

Identifikácia drevokazných chorôb na viniči

Rok čo rok nám vypadávajú kry. Čo to spôsobuje, aké infekcie? Choroby kmeňa viniča hroznohodného spôsobujú pomalý pokles a stratu produktivity viniča, už od prvého roku po vysadení a vo všetkých fázach rastu. Infekcia môže škodiť na množiteľskom materiáli na novovysadených sadeniach, prípadne sa infikujú staršie vinice cez rany, čím spôsobujú stratu produktivity. Ako ich spoznať a akú stratégiu zvoliť na prevenciu a ochranu proti trom súvisiacim chorobám?

Phaeoaniella chlamydospora.

Konkrétne ide o choroby Eutypa, Petriho choroba a Esca, ktoré spôsobujú odumieranie. Pomocou výskumníkov zo SARDI, University of Adelaide, Monash University a Agriculture Victoria, University of Melbourne ozrejmieme fakty o priebehu jednotlivých chorôb viniča. Najskôr si povieme, ako rozoznať a rozlíšiť rôzne choroby viniča a zároveň poukážeme na aktuálne

časti viniča. Listy zostanú malé, hrnčekové, ich farba je bledšia, veľakrát už vidno i obschnuté okraje. Na strapcoch sa po odkvitnutí nemusia objaviť žiadne znaky, neskoršie však môžu vädnúť a odumierať. Strapce môžu byť menšie ako na prirodzených výhonkoch, bobule dozrievajú nerovnomerne. Staršie výhonky (kordóny) majú mŕtve úseky, alebo celý peň odumiera po prerezaní. V priereze vid-

Phaeoaniella chlamydospora.

odporúčania na prevenciu a zvládanie chorôb. Odumieranie viniča chorobou Eutypa je spôsobené hubou *Eutypa lata* a škodí na všetkých kontinentoch. Patogén má široké spektrum hostiteľov a je zodpovedný za vážne ekonomické straty vo vinohradníctve. Je to závažné ochorenie viniča známe už viac ako 60 rokov. Väčšie straty spôsobuje v starších viničiach, šíri sa spórami, ktoré spôsobujú infekciu cez rany. Prvé príznaky odumierania chorobou typu Eutypa vidno najvýraznejšie už na jar. Spočiatku sa objavia zakrpatené výhonky, ktoré sa na začiatku objavujú iba na

no klin mŕtveho tkaniva.

Petriho chorobu spôsobuje drevokazná huba *Phaeoaniella chlamydospora*. Petriho choroba je spojená so stratami v mladých viničiach, obyčajne má nepravidelný výskyt. Vyznačuje sa slabým štartom, zakrpateným rastom, tenkými výhonkami a slabou chlorózou. Príznaky Petriho choroby sa neprejavujú žiadnymi zjavnými náznakmi na listoch, ale drevo má po prerezaní čierne bodky (alebo pruhy). V kmeni môžeme pozorovať, že z rezu vyteká čierny glejotok.

Esca sa pôvodne považovala za komplex chorôb

Choroby kmeňa spôsobujú pomalý pokles a stratu produktivity viniča.

zahŕňajúci niekoľko húb, vrátane *P. chlamydospora* (huba zodpovedná za Petriho chorobu) a *Fomitiporia* (mäkká hniloba). Avšak aj keď mäkké hniloby sú bežne izolované zo symptomatických krov viniča, teraz sa ukazuje, že za príznaky choroby je zodpovedná samotná *P. chlamydospora*. Esca spôsobuje vážne straty v Európe a USA. Príznaky Esca na listoch sa dajú pozorovať ako „Tigrie pruhy“ – žltnutie medzi žilami, ktoré sa stáva časom nekrotické. Na strapcoch sú badateľné fialovohnedé malé škvrny na povrchu bobúľ, zvyčajne

nie sú viditeľné na červených odrodách. Na dreve je po prerezaní vidno mäkký biely stred, hnilobu ohraničenú čiernym lemovaním.

Súčasná odporúčania týkajúce sa prevencie a liečby chorôb kmeňa viniča sú v prvom rade nakupovať štepy zdravé, dobre zrastené, bez príznakov slabého rastu. Pestovatelia by sa mali vyvarovať rezu vo vlhkom počasí, strihaniu po daždi neskoro v sezóne. Ihneď po vytvorení akejkoľvek veľkej rany použiť ochranný prostriedok Chytpron s Trifenderom (Fielder) na ošetrenie rán. Prípadne do vosku primiešať prípravok Chytpron 1 %, jediný biofungicid odporúčaný na ochranu rán a Trifender. Po infikovaní viniča by pestovatelia mali vyrezať infikované konáre (kmene) pomocou sanačného zákroku, čiastočným vyrezaním kmeňa. Pri Petriho chorobe a Esca by mali pestovatelia preventívne sadiť použitím Trifender (Fielder) pre výsadbový materiál. Pri obrábaní sa vyvarovať poškodeniu spôsobenému mechanizáciou, ako aj orezávaniu po daždi. Po infikovaní viniča by pestovatelia mali minimalizovať stres, nevyhnutná je dobrá starostlivosť. Využívanie Trifender (Fielder) po strihaní pred mulčovaním do pôdy pomáha zlikvidovať zárodky z povrchu konárov v pôde a zároveň vyrovnáva výživu a dodáva vodu rastlinám.

Rôzne choroby kmeňa sa dajú všeobecne rozlíšiť pozorovaním príznakov po prerezaní dreva.

Nie je však nezvyčajné nájsť v rovnakom čase v tom istom úseku dreva príznaky i s viacerými patogénmi.

Viac informácií nájdete na: www.biotomal.sk.

Ing. ZOLTÁN TAMAŠEK
BIOTOMAL

Fomitiporia.

TRIFENDER

huba, ktorá vie viac!

Stimuluje tvorbu terciálnych koreňov, čím zlepši príjem živín a chráni rastlinu.

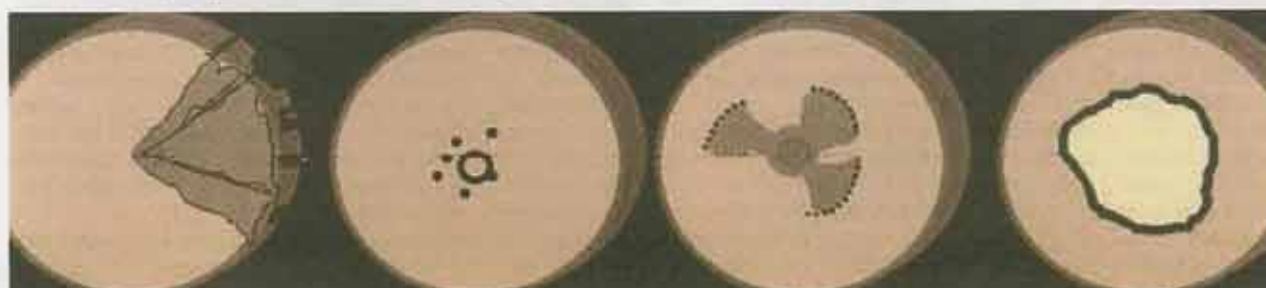
- na oživenie pôdy
- optimalizáciu výživy
- zlacnenie výroby

Váš dodávateľ:

Systémy ekologickej ochrany rastlín

bioTomal

941 36 Rúbaň 291, tel.: 035 / 640 77 40

Odumieranie Eutypa

Petriho choroba

Esca

Ovocinárstvo v SR a jeho perspektíva (II.)

Cieľom produkčného ovocinárstva ako ekonomickej (podnikateľskej) činnosti je dosiahnutie zisku a to ideálne takého, ktorý umožní v ďalšom období vybudovanie novej produkčnej ovocnej výsadby. Technológia pestovania a odborná spôsobilosť pestovateľov najmä v subjektoch špecializovaných na produkciu ovocia na Slovensku je všeobecne na vysokej úrovni a mnohé výsadby sú špičkové. Problematikou je žiaľ ekonomická stránka ovocinárskej výroby. V Európskej únii je poľnohospodársko-potravinárska výroba podporovaná zdrojmi EÚ, ako aj jednotlivými členskými štátmi. Štátna podpora špeciálnej rastlinnej výroby je u nás nižšia ako v okolitých štátoch, čo výrazne znižuje konkurencieschopnosť našich ovocinárov a ekonomiku ich výroby.

Pestovateľský tvar, pestovateľská technológia

V intenzívnych výsadbách sa najčastejšie využíva štíhle vreteno a jeho modifikácie; v zahraničí sa používajú aj iné intenzívne tvary (Solax, HYTEC, Marchandova zástava; Y tvar s konármi smerujúcimi do medziradia; mikádo; bibaum – strom s dvoma osami „stredníkmi“ – konáre sú orientované v smere radu – obdobne ako palmety). Pôvodne bola konečná výška štíhleho vretena 2,2 až 2,5 metra, neskôr pri použití vláčikového systému zberu a možnosti zberu z nízkych vlečiek tri metre. V súčasnosti pri použití finančne nákladných protikrúповých sietí v sade (resp. „protidažďových“ fólií vo

Odporúčané typy výsadiel jabloní (pestovateľský tvar, podpník, spon, počet stromov v ks/ha)

sila rastu odrody	štíhle vreteno			pásová výsadba (voľne rastúce zákrpky, palmety)		
	M9-	M9	M9+	M9-	M9	M9+
silno rastúce odrody	3,5 x 1,2 – 1,5 m (2 142 ks/ha)	4,0 x 1,5 – 1,8 m (1 527 ks/ha)	-	4,5 x 1,5 – 1,8 m (1 357 ks/ha)	4,7 x 1,8 – 2,1 m (1 098 ks/ha)	5,0 x 2,1 – 2,4 m (893 ks/ha)
stredne silno rastúce	3,2 x 1,2 – 1,5 m (2 344 ks/ha)	3,5 x 1,2 – 1,5 m (2 142 ks/ha)	4,0 x 1,5 – 1,8 m (1 527 ks/ha)	4,0 x 1,2 – 1,5 m (1 874 ks/ha)	4,3 x 1,5 – 1,8 m (1 421 ks/ha)	4,5 x 1,2 – 2,1 m (1 270 ks/ha)
slabo rastúce	3,0 x 1,0 – 1,2 m (3 055 ks/ha)	3,2 x 1 – 1,2 m (2 864 ks/ha)	3,5 x 1,2 – 1,5 m (2 142 ks/ha)	3,5 x 1,0 – 1,2 m (2 618 ks/ha)	3,8 x 1,2 – 1,5 m (1 973 ks/ha)	4,0 x 1,5 – 1,8 m (1 527 ks/ha)

Pri vyšších tvaroch je problémom zatienenie a obmedzená tvorba rodivého dreva v spodných častiach koruny, tzv. vyhoľovanie bázy koruny a vnútra koruny – bázy polokostrových konárov.

zariadení pri zbere ovocia). Pri vyšších tvaroch je problémom zatienenie a obmedzená tvorba rodivého dreva v spodných častiach koruny, tzv. vyhoľovanie bázy koruny a vnútra koruny (bázy polokostrových konárov). Pri vysokých stromoch je potrebný vyhovujúci oporný systém tvorený štyrmi až piatimi radmi vodiacich drôtov, umiestnených v odstupe približne 0,6 metra nad sebou (klasická drôtenka má zvyčajne tri rady drôtov nad

sebou v odstupe približne 0,6 metra; zvyčajne vo výške 0,6 metra, 1,2 metra a 1,8 až 2 metrov). Na spodnom drôte vo výške 0,5 až 0,6 metra, je často fixovaná hadica kvapkovej závlahy a pretože z hľadiska výskytu a šírenia najmä hubových chorôb nie je žiaduce zvlhčovanie listovej plochy, pod takto umiestnenou hadicou by sa nemala nachádzať listová plocha.

V prípade broskyň sa používa najčastejšie štíhle vreteno alebo kotľovitá koruna. Pri

slivkovinách a marhuliach vreteno, tanierová koruna, prípadne lievikovitá koruna.

Najkvalitnejšie plody sa nachádzajú na rodivom dreve vo vrcholovej časti stredníka a na koncoch polokostrových konárov.

V ovocných výsadbách menej intenzívnych, vo vyšších polohách, v ťažšej pôde, v oblastiach s rovnomernejším a vyšším úhrnom zrážok, pri pestovaní ovocia na spracovanie je možné použiť aj stredne silno rastúce

podpníky a teda z hľadiska objemu koruny väčšie pestovateľské tvary (napr. pásová výsadba voľne rastúcich zákrpkov až štvrtkmeňov, palmety). Pri pásovej výsadbe postačuje jednoduchší typ opornej konštrukcie.

Štíhle a superštíhle vreteno jabloní a hrušiek

Spon výsadby je 3 – 4 metre x 0,4 – 1,5 metra. Vysádzajú sa najmä stromčeky s predčasným obrastom, alebo dvojročné stromčeky so zabezpečenou korunkou (knip). Nutná je opora (zvyčajne drôtenka s minimálne tromi radmi drôtov vo výške 0,6 metra; 1,2 metra; 1,8 metra); v prípade superštíhleho vretena je vhodná individuálna opora pri každom stromčeku.

Pokračovanie na 14. strane

LG TOSCA

Bajos

Malz

LG Stomgol

LG Tosca

NOVINKA

GÉN mlo

Špičková úroda a sladovnícka kvalita

LG TOSCA

- Vynikajúca úroda potvrdená skúškami ÚKSÚP, ÚKZÚZ a v praxi
- Skorá, odnoživá odroda s dobrou odolnosťou voči poliehaniu
- Výborný zdravotný stav, vrátane rezistencie na múčnatku (gén mlo)
- Nižšie dusíkaté látky a vysoký podiel predného zrna

• Zo zberu 2022 nakupujú:

- Heineken Slovensko Sladovňa, a.s. – zaradená na ZELENEJ LISTINE
- LYCOS - Trnavské sladovne, spol. s r.o.
- Plzeňský Prazdroj Slovensko, a.s.
- a overujú ďalšie pivovary a sladovne

Šlachtime Váš úspech

Limagrain Česká republika, s.r.o., 2/2022
www.ligseeds.cz

Manažer obilnín pre Slovenskú republiku:
Ing. Martin Štrba: +421 918 925 165

Broskyne sa u nás pestujú v tvare štíhleho vretena alebo dutej kotľovitej koruny. Cieľom rezu je zabezpečiť dostatočnú tvorbu kvalitného rodivého dreva aj v spodnej časti koruny.

Ovocinárstvo v SR a jeho perspektíva (II.)

Intenzívna výsadba čerešní v tvare vretena s protikrúčovými sieťami. Konštrukcia s protikrúčovými sieťami je vo výške nad 4 metre.

Štíhle vreteno broskýň na jar s herbicídnyim úhorom v príkmennom páse a koseným zatravněním v medziradi, kde sa ako protimrazová ochrana používa zapalovanie parafinových svieč.

Pokračovanie z 13. strany

Na stredníku sa nachádzajú špirálovito rozmiestnené viac-menej vodorovné konáre s rodivým obrastom (najspodnejší konár vyrastá zo stredníka vo výške 0,6 metra), v hornej časti je rodivý obrast priamo na stredníku. Využíva sa ohýbanie, dvojstupňový sektorový rez. Konáriky sa obmieňajú po štyroch až šiestich rokoch. Výška a šírka koruny sa udržiava rezom na prevod na vhodný výhonok bez jeho skrakovania. Modifikáciou

je rez na klik. Šírka steny (koruny) je cca do 1,5 až 2 metre. Predpokladané hektárové úrody v závislosti od odrody sú na úrovni 20 ton a viac.

V prípade výsadby stromčekov s predčasným obrastom, sa v prvom roku stredný výhonok (stredník) skrakuje vo výške 0,9 až 1,2 metra (0,4 metra nad najvyšším bočným výhonkom); bočné výhonky rozložené do obvodu korunky sa v prípade potreby preriedia na 3 – 4 najvhodnejšie (všetky

nevyhovujúce – vzpriamene, konkurenčné sa odrežú na konárový krúžok), skracujú sa minimálne (používa sa dvojstupňový sektorový rez; DSR), alebo sa vôbec neskracujú a vyvážajú sa do vodorovnej roviny. Odstraňuje sa všetok bočný obrast, ktorý sa nachádza nižšie ako 0,5 až 0,7 metra nad zemou. V prípade výsadby knipov (so štyrmi a viac vodorovnými výhonmi) s dobrým koreňovým systémom a zabezpečenou závlahou nie je rez po výsadbe nutný. V prí-

pade výsadby hrotiakov sa stredník skrúti vo výške 0,9 až 1,2 metra nad zemou (prípadný bočný obrast, ktorý sa nachádza nižšie ako 0,5 až 0,7 metra nad zemou sa odstráni).

Ako počas vegetácie a v druhom roku po výsadbe

Počas vegetácie sa vykonáva len vylamovanie konkurenčných a nežiaducich vzpriamene rastúcich letorastov. Nevyhovujúce letorasty sa vylamujú, keď majú dĺžku 70 až 100 milimetrov. Ostatné silnejšie rastúce letorasty sa koncom jari vyvážajú do vodorovnej polohy, v ktorej zdrevnatejú. Tenšie prírastky a konáriky, na ktorých sa nachádzajú kvetné púčiky sa nevyvážajú, pretože sa predpokladá ich ohnutie váhou na nich vytvorených plodov.

V druhom roku po výsadbe sa predlžujúci výhonok stredníka neskrakuje. Ak je príliš dlhý, môže sa ošetriť rezom na prevod na vhodný kratší bočný výhonok, ktorý sa vyviaže do vzpriamenej polohy ako náhrada terminálneho výhonka. Ako základy ďalších bočných konárikov sa vyberú 3 až 4 bočné výhonky, vyrastajúce zo stredníka pod väčším uhlom odklonu, ktoré sa neskracujú, alebo len veľmi plytko s použitím DSR. Ak sa v lete neodstránili konkurenčné výhonky, potom sa odstránia jarným rezom, kedy sa odstránia aj ostatné zahusťujúce výhonky (okrem 3 – 4, ktoré boli ponechané ako základ polokostrových konárov) z hornej časti stredníka. Takto sa postupuje každý rok až do dosiahnutia konečnej výšky stromu. Terminálny výhonok stredníka sa neskrakuje, aby sa ne-

prejavila regeneračná vlna v hornej časti koruny a netvorili sa silné konkurenčné a regeneračné výhonky. Terminálny výhonok stredníka sa skrakuje, ak strom rastie slabšie (predlžovacie prírastky kratšie ako 0,3 metra), po ukončení budovania stredníka, ak sa používa rez klik. Neskracujú sa ani ostatné výhonky, lebo by sa tým podporila lokálne regeneračná vlna, hrubnutie konárov. Na podporu dobrých uhlav odklonu možno použiť vylomenie mladých letorastov, vyrastajúcich zo 4 – 5 najvyššie postavených púčikov pod vrcholom terminálu v období, keď dosiahnu dĺžku 70 až 100 milimetrov.

V prvých rokoch je potrebné zabezpečiť dominanciu stredníka a podporiť vitalitu najnižšie položených konárikov a rovnováhu medzi rastom a rodivosťou.

Pokračovanie na 15. strane

TREGULÁTOR

efektívna morforegulačná stratégia dvoch účinných látok pre spevnenie a vyrovnanie porastov obilnín

www.belbaplus.sk

Výsadba hrušiek – vybrané parametre

typ výsadby a podpník	odrody silno rastúce	odrody stredne silno rastúce
stenová výsadba – štíhle vreteno dula (MA, MC)	4 × 2,5 – 3 m	3,5 × 2,0 – 2,5 m
Marchandova zástava	3,5 – 4 m × 2,5 – 3 m	3 – 3,5 m × 1,5 – 2,5 m

Výsadba čerešní – stenová výsadba (vreteno) – vybrané parametre

podpník	odrody stredne silno rastúce	odrody silno rastúce
Colt	5 – 6 m × 4 m	5 – 6 m × 5 m
P-HL-A,B,C; GiSeLa	4 – 5 m × 2 – 3,5 m	5 m × 4 m

Výsadba marhúľ – vybrané parametre

typ výsadby	podpník	odrody stredne silno rastúce	odrody silno rastúce
stenová výsadba (štíhle vreteno)	marhuľový semenáč, myrobalán	4,5 m × 3 m	5 m × 3 m
	St. Julien	4,5 m × 2,5 m	4,5 m × 3 m
pásová výsadba (štvrtkmeň)	marhuľový semenáč, myrobalán	5 – 6 m × 3 – 4 m	5,5 – 6 m × 4 – 5 m
	St. Julien	5 m × 3 m	5 – 5,5 m × 3,5 m

Výsadba broskýň – vybrané parametre

typ výsadby	podpník	odrody
pásová výsadba sploštených vretien	stredne silno rastúce	4,5 m × 2,5 m
	silno rastúce	5 m × 2,5 m
pásová výsadba nízkokmeňov s dutou korunou	stredne silno rastúce	5 m × 3 – 4 m
	silno rastúce	5,5 – 6 m × 3 – 4 m

Výsadba sliviek – vybrané parametre

typ výsadby	podpník	spon	výška stromov	šírka pracovnej uličky
nízke tvary (vreteno)	St. Julien A, Pixó, myrobalán	4,5 – 5 m × 2 – 3 m	2,5 m	1,5 – 2 m
štvrtkmeň	myrobalán, MY – KL – A	6 – 7 m × 4 – 5 m	4,5 m	2,5 m

Dopyt po sladovníckom jačmeni ťahá ceny nahor

Takmer 150 pestovateľov, sladovníkov a odborníkov v oblasti sladovníckeho jačmeňa sa 4. februára stretlo na Sladovníckej online konferencii na tému „Budúcnosť pestovania sladovníckeho jačmeňa na Slovensku“. Diskutovali o vývoji, dopyte a najmodernejších postupoch pestovania sladovníckeho jačmeňa nielen na Slovensku. Hovorili aj o výhodách jeho pestovania pre poľnohospodárov.

Sladovnícky poľný deň 2021.

„Jačmeň ako komodita dáva veľmi vysokú návratnosť vložených finančných prostriedkov. Realizácia sladovníckeho jačmeňa po tohtoročnej úrode bude rýchla a zaujímavá pre všetkých jeho pestovateľov. Návratnosť financií vložených do pestovania môžu pritom poľnohospodári očakávať ihneď po zbere,“ povedal počas konferencie Tomáš Ševčík, predseda sladovníckej sekcie Slovenského združenia výrobcov piva a sladu (SZVPS). Sladovnícky jačmeň bol pritom aj počas pandémie vyhľadávanou komoditou v celej Európskej únii. Jeho realizačné ceny sú v súčasnosti vôbec najatraktívnejšie za posledné roky.

Dopyt po sladovníckom jačmeni bude na Slovensku aj v okolitých krajinách

v najbližších rokoch stúpať. Slovensko patrí medzi najvýznamnejších vývozcov sladu v Európskej únii. Za prvých 10 mesiacov roku 2021 sa umiestnilo na šiestej priečke v EÚ. Medzi výrobcami piva je slovenský slad vyhľadávaný pre jeho vysokú kvalitu. V roku 2021 sa vyrobilo takmer 283 000 ton sladu a od roku 2017 jeho produkcia rastie.

Produkcija sladu vzrastie o 5 percent

V roku 2022 slovenské sladovne odhadujú medziročný nárast produkcie o päť

percent, blízko k hranici 300 000 ton sladu. „Spotreba sladovníckeho jačmeňa z úrody 2022 bude predstavovať približne 375 000 ton. Slovenské sladovne uprednostňujú nákup sladovníckeho jačmeňa od slovenských poľnohospodárov. Domáci pestovatelia preto nebudú mať nedostatok záujemcov o odbyt ich produkcie. Aj pre záujem o slovenský sladovnícky jačmeň sa v roku 2021 znížil jeho dovoz na Slovensko,“ vysvetlil Vladimír Machalík, výkonný riaditeľ SZVPS.

V roku 2021 medziročne mierne vzrástli aj oševné plo-

chy sladovníckeho jačmeňa zo 45 100 ha na 49 600 ha. Vzhľadom na dopyt v roku 2022 by ho však bolo potrebné zasiať na približne o 10 000 až 15 000 ha väčšej ploche. Len tak by dokázala jeho úroda pokryť celú spotrebu sladovníckeho jačmeňa slovenských sladovní.

Nielen dopyt, ktorý ťahá ceny sladovníckeho jačmeňa smerom nahor, ale aj náklady na jeho pestovanie robia z neho atraktívnu plodinu. Sladovnícky jačmeň zvyhodňuje nízka náročnosť pestovania, ktorá znižuje náklady na pohonné hmoty, techniku a ďalšie vstupy. Dopestovať

kvalitný sladovnícky jačmeň znamená neprehnojovať. Náročnosť na vstupy a najmä na dusikaté hnojivá, ktorých ceny v poslednej dobe výrazne vzrástli, zostávajú pri jačmeni na nízkej úrovni. Sladovnícky jačmeň má tiež krátku vegetačnú dobu, plynulý rast a odolnosť voči chorobám. Medzi jeho výhody patrí aj vysoký úrodný potenciál a v neposlednom rade rýchla návratnosť vložených financií.

Nové technológie prispievajú k sladovníckej kvalite

Výnosnosť pestovania sladovníckeho jačmeňa výrazne porastie aj vďaka využitiu najmodernejších technológií. V rámci časti Sladovníckej konferencie s názvom „Výnosnosť sladovníckeho jačmeňa výrazne porastie“ sa účastníci venovali aj digitálnym technológiám, ktoré významne znižujú náklady pestovateľov a zároveň vysoko zvyšujú možnosti dopestovania jačmeňa v sladovníckej kvalite. Tie vedú jednoduchými a neraz aj finančne nenáročnými riešeniami, významne zvýšia výnosnosť pestovania sladovníckeho jačmeňa znížením nákladov na jeho pestovanie.

V rámci konferencie predstavili riešenie precízneho

poľnohospodárstva spoločnosti Slovanet a YARA. RNDr. Lukáš Karlík, PhD. zo Slovanetu predviedol online riešenie optimalizácie produkcie sladovníckeho jačmeňa. Ing. Peter Grňo zasa informoval o digitalizácii pri optimalizácii dávok dusika a o význame listovej výživy pri obmedzovaní pevných hnojív.

Prof. Ing. Ján Pokrivčák, PhD., šéf Inštitútu pôdohospodárskej politiky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktorý sa podieľal na tvorbe analýz a nastavovaní podmienok Intervenčnej stratégie a Strategického plánu SR pre roky 2023 až 2027, zasa predstavil možnosti financovania moderných technológií z európskych a štátnych prostriedkov.

Celú konferenciu si môžete pozrieť na www.facebook.com/PriatelijaPiva alebo nactítaním QR kódu:

VLADIMÍR MACHALÍK

Ovocinárstvo v SR a jeho perspektíva (II.)

Dokončenie zo 14. strany

Rezy v plnej rodovitosti

V prípade použitia rezu klik sa výhonky, s ktorými sa neráta pri budovaní, skraccujú hlboko – na 2 až 4 púčiky. V dôsledku toho na čapíku vznikajú hustejšie rozkonárenia (ktoré treba ošetrovať, aby v korune bol dostatok svetla), ale netvorí sa silné obrastové konáre, ktoré by pri hlbokom skraccovaní tvorili vlky. Nad silnejšími konármi spodného poschodia sa necháva tzv. okno – priestor pre vzpriamene

rastúce letorasty, tvoriace sa po reze.

Bočné konáre sa po dosiahnutí veku päť rokov, keď klesá ich vitalita a mohla by poklesnúť kvalita ovocia, nahradzujú novými vitálnymi výhonkami, pričom sa vyrodenný konárik reže na konárový krúžok, v prípade hustejších korún stromčekov v dobrej kondícii sa môžu konáre vytlamovať. Môže sa použiť aj rez (skrátenie) na krátky (10 mm) kýpeľ a následne využiť vytvorené vlky ako náhradu odstráneného konárika.

Výška stromov pri klasickom štíhlom vretene je do

2,4 metra, v klasickej pásovej výsadbe do 2,5 metra; šírka steny pri štíhlom vretene je do 1,5 metra; pri pásovej výsadbe do 2,5 metra.

Predpokladaná rodivosť pri klasickej štíhlom vretene je 25 až 40 ton na hektár, v pásovej výsadbe 18 – 30 ton na hektár. Predpokladaná produkčná životnosť štíhleho vretena je 12 až 15 rokov, pásovej výsadby 15 až 18 rokov.

Predpokladaná životnosť výsadby štíhleho vretena hrušiek na dulovom podplníku je 15 až 20 rokov. Predpokladaná priemerná úroda

v závislosti od odrody je 20 ton na hektár.

Marchandova zástava je palmeta so šikmým stredným konárom a bočnými konármi, rovnomerne obrastými rodivým obrastom. Konáre na hornej strane stredného konára sa vyvážujú v uhle 90° a väčšom oproti osi stredného konára. Na spodnej strane stredníka sa nachádzajú len slabé konáre, vedené vodorovne alebo mierne dole. Využíva drôtenku so štyrmi drôťmi umiestnenými od výšky 0,5 až 0,6 metra v odstupoch od seba 0,4 až 0,45 metra.

V ťažkých pôdach je vhodnejšie používať slivkové podplníky zvyčajne v širšom spone.

Ošetrovanie v medziradi

V príkmennom páse sa udržiava pôda bez vegetačného pokryvu (čierny úhor, prípadne herbicídny úhor). V medziradi sa používa systém koseného zatravnovania, vegetačný pokryv – zmes tráv a širokolistých bylín, alebo prirodzený vegetačný pokryv (prirodzené „zaburinenie“ autochtónnou flórou). Zásadou je, aby v čase

tesne pred kvitnutím a počas kvitnutia bol vegetačný pokryv čo najnižší a pôda sa nesmie obrábať (kypriť) – cieľom je umožniť uvoľňovanie tepla z pôdy (kde sa kumulovalo cez deň v dôsledku prehrievania pôdy slnečným žiarením) a tým znížiť riziko poškodenia kvetov a plôdikov, najmä tzv. radiačným mrazom.

Ing. EDUARD PINTÉR, PhD.

Ústav záhradníctva

Fakulta záhradníctva a krajinného

Inžinierstva

Slovenská poľnohospodárska

univerzita v Nitre

FOTO – AUTOR

Moderná výsadba jabloní v tvare štíhleho vretena s využitím protikrúpvých sietí.

Moderná výsadba čerešní s konštrukciou pre „protidažďovú“ a protikrúpvú ochranu.

IMPERIS – vládca nad chorobami obilnín

Intenzívny vývoj v oblasti technológií sa dotýka aj prípravkov na ochranu rastlín. Pre každého pestovateľa je určite vítaná pomoc, aby v priebehu celej vegetácie dokázal udržať dobrý zdravotný stav svojich porastov. Tie sú mnohokrát vystavené rôznemu nebezpečenstvu – či sú to nepriaznivé poveternostné podmienky alebo celý rad chorôb a škodcov rastlín. Na toto poskytuje pestovateľom riešenie prípravok **IMPERIS** – fungicíd novej generácie v obilninách.

Charakteristika prípravku **IMPERIS**

Je jedným z produktov najnovšieho vývoja v oblasti fungicídov do obilnín. Jeho spoločný fungicídny aj fyziologický účinok zabraňuje negatívne vplyvu fytopatogénnych húb na rastliny, podporujú silný a zdravý vývoj porastu a vo finále vyšší

ných látok – *fluxapyroxadu* (75 g/l) zo skupiny SDHI a *pyraclostrobinu* (150 g/l) zo skupiny strobilurínov, s odlišným spôsobom účinku, zabezpečujúcim vysoký stupeň ochrany proti hu-

v celej ošetrenej rastline. Vďaka týmto vlastnostiam dosiahnete ošetrením prípravkom **IMPERIS** mimoriadne rýchly a silný kuratívny aj eradikatívny účinok a vysokú odolnosť voči zmy-

a rynchospóriová škvrnitosť...atď. **IMPERIS** poskytuje viaceré doplnkové fyziologické účinky, ktoré vedú k lepšiemu zdraviu a vitalite porastov. Jedná sa o tieto vlastnosti:

- vďaka týmto podporným fyziologickým účinkom sa zvyšuje odolnosť rastlín voči stresovým podmienkam prostredia.

IMPERIS – fungicíd určený pre preventívnu a skorú kuratívnu aplikáciu v obilninách

Použitie prípravku **IMPERIS** je registrované do všetkých druhov u nás pestovaných obilnín – pšenica ozimná, jarná i tvrdá, jačmeň jarný aj ozimný, raž a tritikale. Odporúčaný termín aplikácie je v rozmedzí BBCH 25 – 39 a vo väčšine prípadov postačuje na ošetrenie jediná dávka v rozpätí 0,75 – 1 l/ha. Správne načasovaná aplikácia zvyčajne v štádiu BBCH 37 – 39, ochráni zástavcový list zdravý pred chorobami

Zhrnutie: **IMPERIS** – Nový prelomový fungicíd na ošetrenie obilnín proti listovým chorobám

- kombinácia 2 moderných účinných látok zo skupiny strobilurínov a SDHI vo vysokom množstve,
- formulácia s hyperzmačadlom zabezpečuje excelentnú pokrývnosť listov a rýchly transport do systému rastliny,
- okrem silného fungicídneho účinku spôsobuje „green efekt“, čím podporuje väčší rast koreňov, zlepšuje hospodárenie rastliny s vodou a vysokými teplotami – spôsobuje „ochladzovanie porastu“ pri vysokých teplotách,
- zlepšuje príjem asimilátov, vyživenie zrna a tým zvyšuje HTZ,

a kvalitnejšiu úrodu obilnín. Je účinný aj v čase silného infekčného tlaku chorôb. Jediná správne načasovaná aplikácia dokáže zabrániť až 30- až 50-percentnému výpadku úrody v porovnaní s neošetrenými porastmi. **IMPERIS** dodáva spoľahlivú ochranu vašim porastom práve v období, keď sú obilniny najviac vystavené škodlivému pôsobeniu chorôb.

Spôsob účinku

IMPERIS je kombináciou 2 moderných účinných látok.

bovým chorobám obilnín. Nielen to: aplikácia prípravku **IMPERIS** prináša aj významné sprievodné fyziologické efekty, zvyšujúce úrodu nad rámec bežných fungicídov. Ú. l. *fluxapyroxad* sa vyznačuje súčasne vynikajúcou rozpustnosťou v tukoch aj vo vode. Tento lipofilný aj hydrofilný charakter ú. l. zabezpečuje jednak rýchly prienik cez voskovú vrstvu do bunkovej membrány a vyššia rozpustnosť vo vode vedie k rýchlemu transportu účinnej látky v pletivách a k distribúcii

tiu dažďom vďaka hyperzmačadlu, obsiahnutom vo formulácii prípravku.

Hlavné prínosy ošetrenia obilnín prípravkom **IMPERIS** z pohľadu pestovateľa

Aplikáciou prípravku **IMPERIS** zabezpečíte dlhodobý účinok proti negatívne pôsobeniu fytopatogénnych húb v porastoch vašich obilnín. Je účinný proti širokej škále chorôb listov ako sú múčnatka (preventívne), hrdza, septoriózy, DTR, hnedá

- lepšie hospodárenie rastliny s vodou – **IMPERIS** znižuje rýchlosť transpirácie – obilniny potrebujú menej vody na produkciu zrna a znižuje sa riziko slnečného žiarenia,

- vďaka ú. l. *pyraclostrobinu* dlhodobu pretrvávajúci green efekt, dosiahnutý spomalením procesov starnutia v rastline, znižovaním tvorby etylénu v bunkách,

- lepší príjem a transformácia dusíka v rastlinách, zvýšená účinnosť fotosyntézy a intenzívnejšia tvorba koreňov,

Vysoká príhnavosť na listy, silná adhézia + okamžitá penetrácia do pletív = odolnosť proti zmytiu dažďom.

ako sú hrdza a listové škvrnitosť, vrátane tých fyziologických. Dôležitá informácia pre pestovateľov sladovníkeho jačmeňa je aj poznatok, že **IMPERIS** v dávke 0,8 l/ha účinne ochráni jačmeň proti 2 najvýznamnejším chorobám a to hneď a ramuláriovej škvrnitosťi.

- spôsobuje významné sprievodné fyziologické efekty: zlepšuje vitalitu a odolnosť rastliny, zvyšuje úrodu,

- zabraňuje tvorbe nešpecifických fyziologických škvrnitosťi spôsobených UV žiarením,

- registrácia: pšenica ozimná a jarná, pšenica tvrdá, jačmeň ozimný a jarný, raž ozimná, tritikale,

- účinnosť na choroby: múčnatka trávová, septorióza pšenice, helmintosporiáza pšenice, hrdza pšeničná, hnedá škvrnitosť jačmeňa, rynchospóriová škvrnitosť, hrdza ražná,

- vedľajšia účinnosť: ramuláriová škvrnitosť, nešpecifické škvrnitosťi,

- dávkovanie: 0,75 – 1,5 l/ha.

Všetky hore spomínané fakty predurčujú fungicídny prípravok **IMPERIS** byť hrdým nositeľom titulu „vládca nad chorobami obilnín“, pretože každé impérium si treba chrániť.

Fungicidy v ozimnej pšenici – systém jedného ošetrenia (BBCH 37 – 39), GEP pokusy 2021 (Česko), odroda Cubus

kontrola

Imperis 0,75 l/ha

Vítazi súťaže DLG-Agrifuture Concept vyhlásení

V rámci príprav na veľtrh AGRITECHNICA 2022 vyhlásila spoločnosť DLG (Nemecká poľnohospodárska spoločnosť) po prvý raz súťaž o ocenenie „DLG-Agrifuture Concept“. Toto nové ocenenie malo byť udeľované za priekopnícke návrhy a vízie budúcnosti v oblasti poľnohospodárskej techniky, a DLG ním podčiarkuje svoj cieľ prezentovať na veľtrhu nielen produkty, ktoré sú dnes na trhu dostupné, ale aj priekopnícke nápady.

Nové ocenenie sa zameriava na technické možnosti v nasledujúcich piatich až desiatich rokoch a skúma reálne šance na ich realizáciu. Porota, ktorá pozostávala z nezávislých medzinárodných odborníkov menovaných spoločnosťou DLG, vybrala z užšieho výberu 10 kandidátov piatich víťazov, ktorí boli ocenení na slávnostnom odovzdávaní digitálnych cien, ktoré sa konalo v rámci programu „AGRITECHNICA digital“, ktorý sa konal prostredníctvom di-

Ocenený koncept v súťaži DLG-Agrifuture Concept – Riadené pestovanie v riadkoch – je spôsobom hospodárenia s jednotnou šírkou riadkov podporujúci biodiverzitu.

FOTO – DLG

led Row Farming“ je novým spôsobom pestovania kultúrnych plodín na ornej pôde, v ktorom sa každý krok pestovania vykonáva v pevne

Koncept: Spot farming – pre holistický a trvalo udržateľný systém produkcie plodín

Spoločným vývojom Technische Universität (TU) Braunschweig, inštitútu Johanna Heinricha von Thüna, a inštitútu Juliusa Kühna (JKI) je koncept „Spot Farming“, ktorý stavia do centra pozornosti životné a rastové podmienky jednotlivých kultúrnych plodín na úrovni poľa a okolitej krajiny prostredníctvom hĺbkového pozorovania pestovateľom. Na tomto základe sa pokúša optimalizovať štyri body: Výber optimálnych plodín alebo odrôd pre príslušné podmienky toho ktorého stanovišťa, zlepšenie postupov priestorového a časového manažmentu, zvýšenie účinnosti pesticídov a posilnenie funkčných štruktúr v poľnohospodárskej krajine.

Koncept: Automatizovaný systém zberu ovocia

Automatizovaný systém zberu ovocia je výsledkom spolupráce medzi firmami Kubota Germany GmbH a Tavel Aerobotics Technologies. Zacie stroje využívajú inovatívnu kombináciu dronov a zodpovedajúcich riešení pre logistiku. Drony

sú vybavené systémom pre kompenzáciu vetra, ktorý zaisťuje bezpečnú a efektívnu prevádzku vo väčšine poveternostných podmienok. Drony, ktoré dosiahnu takmer ku všetkým plodom

tomatizácie, od jednoduchého „navigačného systému“ pre vodiča traktora, ktorý prepravuje koše, až po plne autonómne nosiče, ktoré umiestňujú prázdne koše a zbierajú plne. Koncept je možné integrovať do existujúcich pracovných operácií a procesov. Ďalšou, nemenej dôležitou výhodou je menšie množstvo potravinového odpadu a zvýšenie výnosu o 20 %.

Koncept: Integrated Drift Management

S konceptom integrovaného riadenia úletu prichádza divízia spoločnosti Bayer AG Crop Science a je založený na čítaní informácií o tendencii úletu postrekovej kvapaliny a nárazových zónach, ako aj na kontrole vzdialenosti zobrazenej na etiketách pesticídov. Keď sa pesticíd naleje do postrekovača, uložené informácie sa prevedú do aplikačnej mapy. Zároveň sa v teréne v reálnom čase zaznamenáva smer a rýchlosť vetra. V prípade potreby sa aktivujú nízkoúletové dýzy na elimináciu úletu a udržiavajú sa ochranné zóny, či dochádza

konceptu mobility. Cieľom projektu H2-Agrar od spoločnosti AGCO Fendt GmbH je identifikovať potenciál a perspektívy využívania vodíka v poľnohospodárstve. Prebiehajú inovatívne riešenia, ktoré nielenže ukazujú, že decentralizovaná výroba vodíka a jeho používanie v poľnohospodárstve môže byť ekonomicky úspešné, ale aj to, ako možno poľnohospodárstvo poháňané vodíkom so zodpovedajúcou vodíkovou infraštruktúrou integrovať do celkového systému zásobovania vodíkom a „prepájania sektorov“. Týmto spôsobom je možné spracovať otázky o mobilite pomocou traktorov poháňaných vodíkom a demonštrovať a testovať možné riešenia vodíkovej mobility. Súčasťou koncepcie je aj prenos miestnych prístupov a výsledkov do iných poľnohospodárskych oblastí.

„Týmto novým ocenením pre koncepty DLG aktívne podporuje priekopnícke myšlienky, ktoré vedú k budúcej globálnej produkcii plodín. Nové ocenenie sa zameriava na technické možnosti v nasledujúcich 5 až 10 rokoch a skúma reálne šance na

Automatizovaný systém zberu ovocia využívajúci drony, ktorý získal ocenenie DLG-Agrifuture Concept je výsledkom spolupráce medzi Kubota Germany GmbH a Tavel Aerobotics Technologies.

gitálnej platformy DLG dňa 15. februára 2022.

Koncept: Controlled Row Farming

Jedným z ocenených konceptov je riadené pestovanie v riadkoch – spôsob hospodárenia s jednotnou šírkou riadkov, podporujúci biodiverzitu od spoločnosti Amazonen-Werke H. Dreyer SE & Co. KG v spolupráci s AGRAVIS Raiffeisen AG a Schmotzer Hacktechnik GmbH. Koncept „Control-

stanovenom riadku, čo ponúka optimalizáciu výnosu napriek nižším dávkam hnojív a pesticídov. Pestovaním plodín v pevnom a rovnomernom rozstupe riadkov 50 cm (výsev v dvoch radoch) a zahrnutím odsadenia riadkov o 25 cm pre pozitívny efekt striedania plodín sa dosiahne optimalizácia výnosov a maximálna efektívnosť vstupov. Možnosť sejby ďalších plodín do medziriadkov zvyšuje hodnotu poľnohospodárskeho ekosystému, napr. znížením výparu vody a erózie.

Spot Farming – koncept, ktorý sa pokúša optimalizovať výber optimálnych plodín alebo odrôd, zlepšenie postupov priestorového a časového manažmentu, zvýšenie účinnosti pesticídov a posilnenie funkčných štruktúr v poľnohospodárskej krajine.

a zbierajú ich bez akéhokoľvek poškodenia, detekujú a triedia jednotlivé ovocie v reálnom čase, čo umožňuje predtriedenie a selektívny zber ovocia. Informácie sa prenášajú do logistického systému, čím sa optimalizuje aj tento krok zberu. V budúcnosti by mal systém ponúknuť rôzne stupne au-

ku kontrole vzdialenosti – to všetko automaticky. Systém zaznamenáva a ukladá všetky údaje vrátane informácií o počasí.

H2 – Projekt Agrar

V kontexte diskusie o zmene klímy sú na poprednom mieste alternatívne

ich realizáciu. Tešíme sa, že v roku 2023 uvidíme viac takýchto budúcich konceptov na Agritechnice, ktorá je dokonalou platformou pre inovácie poľnohospodárskych strojov,“ vysvetlil Florian Schiller, projektový manažér digitálneho poľnohospodárstva nemeckej DLG.

LADISLAV ZÁVODSKÝ

Ocenenie za koncept integrovaného riadenia úletu získala v súťaži DLG-Agrifuture Concept divízia spoločnosti Bayer AG Crop Science.

Cieľom projektu H2-Agrar od spoločnosti AGCO Fendt GmbH je identifikovať potenciál a perspektívy využívania vodíka v poľnohospodárstve.

Jeden stroj, dve možnosti zameniteľnej výbavy pre univerzálne využitie

Spoločnosť BEDNAR sa špecializuje na vývoj a výrobu strojov na spracovanie pôdy, sejbu, hnojenie a mulčovanie. Vďaka úzkemu spojeniu spoločnosti s poľnohospodárskou praxou sa radí k najinovativejším výrobcam poľnohospodárskych strojov, vyvíjajúcich stroje s vysokou pridanou hodnotou pre konečného užívateľa.

Na trhu existuje množstvo strojov na spracovanie pôdy, ktoré sa označujú ako „univerzálne“. Len malá časť z týchto strojov je ale univerzálnom v pravom slova zmysle. Dlátové pluhy TERRALAND TN ponúkajú svojim zákazníkom jednoduchú zmenu pracovných orgánov, a tým aj možnosť rozdielného využitia v priebehu roka, alebo v závislosti na aktuálnych zmenách počasia.

Múdre agronomické riešenie však umožňuje tento stroj osadiť ZERO-MIX radlicami a zadným Cutpack pechom na podryvanie.

Zakúpením stroja TERRALAND získa zákazník 2 v 1 – dlátový pluh aj profesionálny podryvák. Dlátové pluhy TERRALAND TN majú veľké renomé v oblasti strojov na hĺbkové spracovanie pôdy. Jedným prejaz-

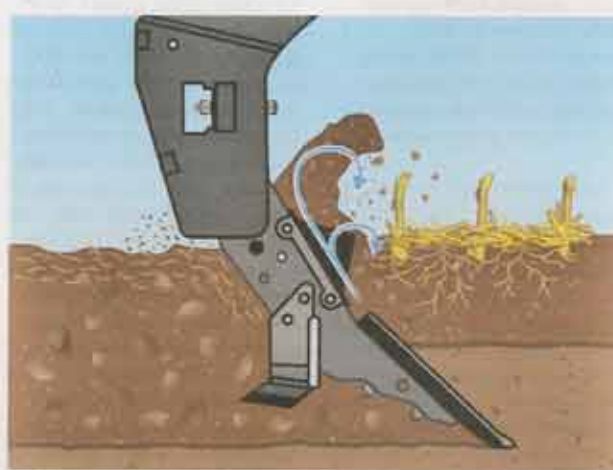
dom sú totiž schopné pôdu prekypriť do väčšej hĺbky ako štandardné kypriče. Narušia tak podorničnú vrstvu a odstránia zhrnuté vrstvy pôdy, ktoré zabraňujú správnejmu prechodu vody, vzduchu a živín ku koreňom, aj správnejmu rastu samotného koreňového systému. V kombinácii s aktívnymi pracovnými orgánmi, radlicami ACTIVE-MIX, dochádza v jednom prejazde ku kvalitnému hĺbkovému spracovaniu, premiešaniu a zaklopeniu pozberových zvyškov a urovneniu povrchu pôdy.

V posledných rokoch však z dôvodu zmeny klimatických podmienok dochádza k tomu, že poľnohospodári preferujú hĺbkové spracovanie pôdy, ale bez aktívneho miešania, aby sa zamedzilo zvýšenému výparu pôdnej vlhky za sucha. Pre túto pracovnú operáciu, podry-

vanie, je možné stroj osadiť radlicami ZERO-MIX s negatívnym uhlom, ktoré nevyvolávajú kypriaci a miešací efekt a minimálne narušujú povrch pôdy. V kombinácii s touto výbavou docielite ozdravenie pôdnej štruktúry, narušenie utužených vrstiev a správne fungovanie vzdušného a vodného režimu v pôde. Veľký dôraz je potrebné brať aj na správny výber zadných valcov, ktoré uzatvárajú spracovaný pôdny profil. Na prípravu pôdy odporúčame v kombinácii s radlicami ACTIVE-MIX zadné hrotové pechy s výborným drobiacim efektom. Naopak podryvanie s radlicami ZERO-MIX je vhodné vykonávať iba s ťažkým oceľovým pechom Cutpack, ktorý spracovaný pôdny profil kvalitne uzavrie a vytvorí na povrchu pôdy zvrásnený profil, ktorý lepšie pohlcuje zrážky.

Vaša hlavná výhoda? Jeden robustný rám stroja a pridaná hodnota v podobe zameniteľnosti pracovných orgánov

Rám stroja je vyrobený z vysokopevnostnej ocele Alform. Vďaka tomu je konštrukcia stroja robustná a maximálne prispôbená nárokom, ktoré spracovanie pôdy vo veľkej hĺbke vyžaduje. Navyše sú jednotlivé časti dlátových pluhov TERRALAND TN montované, nie zvarované. Montované časti (pripojenie stĺpic k rámom a vnútorných rámov k nosníkom stĺpic) majú niekoľ-

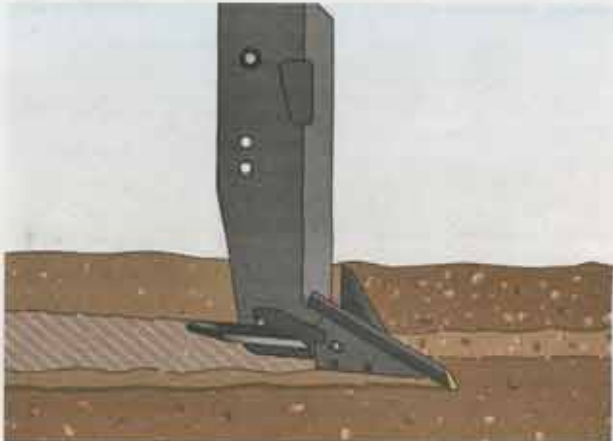

Radlice ACTIVE-MIX majú 3x lomený pracovný uhol, ktorý slúži na aktívne premiešanie pôdy s rastlinnými zvyškami.

konásobne dlhšiu životnosť, ako keby boli tieto exponované časti privarené k sebe. V prípade, že plánujete stroj využívať na hĺbkové kyprenie aj podryvanie, stačí si objednať obe sady radlíc. Pre nákup druhej sady sa môže-

te rozhodnúť aj kedykoľvek počas využívania stroja. Zámenná pracovných orgánov je jednoduchá, rýchla a je možné ju využiť u už dodaných a používaných strojov.

Spracované na základe tlačovej správy

Negatívny uhol radlíc ZERO-MIX nevyvoláva aktívne miešanie. Radlice sú vhodné na narušenie utužených vrstiev pôdy a naštartovanie správneho funkčného režimu. FOTO – BEDNAR

Dlátové pluhy TERRALAND TN sú známe s využitím radlíc ACTIVE-MIX a zadnými hrotovými valcami.

HorschConnect je dostupný pre koncových zákazníkov

Systém HorschConnect sa zaradil do rodiny produktov od spoločnosti HORSCH, ktorej cieľom je čo najefektívnejšie prepojiť zákazníka, predajcu a spoločnosť HORSCH. Či už ide o lokalizáciu aktuálnej polohy stroja na poli, alebo ovládanie sejačky pomocou aplikácie, toto všetko je v súčasnosti už možné vykonať pomocou systému HorschConnect.

HorschConnect sa zameriava na výhody konektivity a digitalizácie. Zahŕňa rastúcu digitalizáciu strojov HORSCH pomocou aplikácií, ako je aplikácia MobileControl na ovládanie stroja cez smartfón, alebo telematický portál HorschConnect na zaznamenávanie telemetrických údajov. Systém tak optimalizuje tok informácií.

Pomocou HorschConnect má farmár v užívateľsky príjemnom formáte dostupné okamžité informácie o stroji, jeho prevádzkovej rýchlosti, či aplikovanej dávke. Samo-

Systém HorschConnect je už dostupný pre koncových zákazníkov a uľahčuje prácu so strojmi nemeckého výrobcu. HorschConnect zvládne lokalizovať aktuálnu polohu stroja na poli, alebo ovládať sejačku pomocou aplikácie.

zrejmosťou je následné odosielanie pokynov na optimalizáciu pracovných procesov a zvýšenie efektivity. Dialgová diagnostika informácií o stroji a chybových hlásení napokon umožňuje proaktívny a cielenejší servis.

Aplikácia MobileControl je komfortná aj vďaka tomu, že ovládanie stroja prebieha cez smartfón, pričom je prehľadne navrhnutá tak, aby

manipulácia s ňou bola čo najjednoduchšia. Napríklad stroj je možné rýchlo a intuitívne kalibrovať prostredníctvom aplikácie a vďaka tomu sú všetky informácie o produkte okamžite k dispozícii.

Pomocou integrovaného WLAN pripojenia a GPS modemu hardvérové riešenie SmartCan pripája techniku značky Horsch k internetu alebo smartfónu.

Integrovaná pamäťová karta zaručuje dodatočnú zálohu dát v prípade nedostupnosti pokrytia mobilnou sieťou, čo je ďalšou dobrou správou pre koncových užívateľov.

Systém HorschConnect je k dispozícii pre celý rad sejačiek a postrekova-

čov spoločnosti HORSCH a v budúcnosti bude kompatibilný aj s inými externými systémami. HORSCH teda nevytvára izolované riešenia, a aké možno neraz badať u konkurenčných systémov, ale sústreďuje sa na kompatibilitu a konektivitu s inými

riadiacimi systémami a telemetriou. To tvorí významný krok vpred v oblasti digitalizácie, automatizácie a zvýšenej produktivity, na konci ktorej je spokojný užívateľ – zákazník.

LADISLAV ZÁVODSKÝ
FOTO – HORSCH

EL-ZET

Predajca pneumatík

PNEUSERVIS PRE AGRO STROJE, NÁKLADNÉ A OSOBNÉ VOZIDLÁ

- + kompletne prezutie stroja, kolies vsetkych rozmerov priamo u zakaznika vo dvore!!!
- + predaj a servis vsetkych rozmerov a značiek pneumatík
- + väčšinu bežných rozmerov pre kombajny, traktory, nakladače držíme skladom
- + disky a špeciálne disky, dvojmontáže, kultivačné kolesá
- + plnenie pneumatík MgCL aj pevnou zmesou
- + oprava defektov, vulkanizácia a oprava bočných prerezov

EL-ZET SLOVAKIA s.r.o. OREŠIANSKA cesta, 917 01 TRNAVA

☎ 0901 911 949 ☎ 0903 711 949

www.el-zet.com

Údržba revíru Výrava

Už v marci 2019, tesne pred plánovanou údržbou pstruhového lovného revíru Výrava v obci Jabloň, boli elektrickým agregátom vylovené všetky ryby na približne 80 m úseku toku, ktorý mal byť preložený z dôvodu ochrany priľahlých pozemkov.

Necelých 100 ks rýb pozostávajúcich zo šiestich druhov bolo v spolupráci so správou CHKO Východné Karpaty premiestnených na iný úsek Výry. Preložka toku sa po odlove rýb zrealizovala, ale práce súvisiace so spevnením „nového“ pravého brehu lomovým kameňom nie.

Práce sa obnovili až na jeseň roku 2021. Pred samotnými prácami boli opäť odložené ryby. Tentoraz išlo o niekoľko stoviek tých istých druhov obohatených o niekoľko kusov pstruha potočného, uloveného tesne pod rekonštruovaným úsekom.

Slovenský rybársky zväz (SRZ) požadoval ponechanie hlbšieho výmola na

dolnom úseku plánovanej údržby toku, čo správca toku rešpektoval a v októbri 2021 sme v ňom mohli vidieť sústredené ryby, najmä jalcov hlavatých, plosky pásavé a mreny škrvnité, ale koryto toku nebolo precistené a upravené optimálne. Preto na základe upozornenia SRZ a požiadavky ochrany prírody bol priečný profil toku vyspádovaný tak, že pri pravom brehu na dotyku s opevneným brehom bola sústredená väčšina prietoku Výry. Hĺbka vody dosahovala už vhodnejších 15 – 20 cm, čo je pre veľkosť rýb veľmi slušný parameter. Voda bola takto sústredená do časti koryta, nie ako predtým v celom profile toku s nevhodným nízkym vodným stĺpcom.

Isteže tento vodný tok, podobne ako iné nezregulované toky si po niekoľkých väčších vodách nájde svoju optimálnu trasu, ale spolupráca troch organizácií priniesla aspoň pre túto chvíľu optimálne riešenie.

Ing. STANISLAV GÉCI

Riečka Výrava s prietokom vody v celom profile koryta v októbri 2021.

Vodný tok po optimalizácii sklonu koryta v decembri 2021.

Ponechaný výmola na zazimovanie rýb.

FOTO – AUTOR

Manipulácia s králikmi (IV.)

Prenášanie kráľika patrí medzi základné úkony, ktoré sa bežne realizujú v drobných i väčších chovoch. Treba dodržiavať základné technické pravidlá tak, aby zvierata bolo dostatočne dobre fixované proti nežiaducej únike a nedošlo k poraneniu kráľika či osoby.

Za vhodné a bežne v praxi realizované techniky pre prenos na krátke vzdialenosti možno označiť prenos v debničke alebo prenos pomocou fixácie v podpaží.

• **Transport v debničke:** Pre účel kratšieho prenosu králikov možno využiť jednoduchú priestranú debničku či košík. Podmienkou je, aby boli pevnej konštrukcie s otvorenou hornou časťou. Za veľkú výhodu možno označiť použitý ľahší materiál (plast, prútie) a väčšiu hĺbku (kde králik nemá veľkú tendenciu vyskočiť).

Ak prenášame mláďatá (po odstave), je vhodné hornú časť prekryť vrecovinou, čo obmedzí tendenciu opustiť debničku. Vhodný je nesmykľavý povrch dna, kam sa často vkladá použitý koberec, vrecovina či podobný materiál. Významnou súčasťou transportnej debničky sú pevne úchyty. Nosnosť jednoduchých debničiek a košov je väčšinou dostačujúca pre všetky králičie plemená.

• **Transport pomocou podpažnej fixácie:** Skúsenejšie a silnejšie osoby môžu kráľika na kratšiu vzdialenosť preniesť pod svoju pažou. Králik fixovaný za kožu na chrbte sa premiestni medzi pažu osoby a jej bok, kde je pevne zafixovaný. Panvové končatiny sú podložené dlaňou tejto ruky, event. môžu byť voľne. Ruka, ktorá premiestnila kráľika medzi pažou a bokom, zostáva položená na chrbte kráľika – pre prípad, že by mal králik tendenciu uniknúť. Nosná časť kráľika vyčnieva sme-

Na kratší prenos králikov možno využiť jednoduchú priestranú debničku či košík pevnej konštrukcie s otvorenou hornou časťou.

FOTO – ARCHÍV

rom dozadu, takže králik môže bez problémov dýchať. Osoba by mala mať pracovný odev alebo aspoň starší odev s dlhými rukávami, inak môže dôjsť k poškrabaniu králikom.

Každá z popísaných metód má svoje klady i zápory. Typ metódy prenosu, pre ktorý sa rozhodneme, závisí od niekoľkých aspektov. Zvážiť treba najmä:

• **Vek a skúsenosti osoby:** Je celkom zásadným kritériom pre voľbu vhodnej techniky prenosu králikov. Najmä deti a mladšie osoby väčšinou nevedia s králikmi korektné zaobchádzať. To môže ľahko vyústiť do poranenia kráľika či dieťaťa. Preto je nevyhnutné vysvetliť osobám, ktoré kráľiky prenášajú, ako s nimi správne manipulovať a poskytnúť im k tomu prostriedky (napr. debničku, odev s dlhými rukávami...). Najmä pri mladších deťoch hrá veľkú úlohu pozitívna motivácia a praktické ukážky, ako s králikmi správne zaobchádzať. Nut-

né je poznamenať, že deti si naučené techniky ponosú i do dospelosti – aj preto je tomu vhodné venovať značnú pozornosť. U osôb, ktoré nemajú základnú zručnosť ohľadom manipulácie s králikmi, je vhodné pre prenos na kratšiu vzdialenosť použiť debničku, prútený kôš či obdobný prostriedok s úchytmi. Staršie a silnejšie osoby môžu využiť metódu podpažnej fixácie.

• **Vek králikov:** V prípade mláďat je vhodnejšie využiť košík či debničku, lebo mláďatá sú väčšinou plachšie oproti dospelým králikom navyknutým na pravidelný kontakt s ľuďmi a manipuláciu.

• **Veľkosť, telesná stavba a hmotnosť králikov:** Pri stredných (4 – 5,5 kg) a veľkých (8 – 9 kg) plemenách je vhodnejšie pre kratší prenos využiť debničku či košík. Najmä kráľiky veľkých plemien sú ťažké a opakovaná manipulácia s nimi (napr. na výstavách) je dosť fyzicky vyčerpávajúca, najmä pre

mládež a seniorov. Použitie debničky pomáha, a navyše kráľiky sú lepšie fixované počas prenosu proti nežiaducej vyšmyknutiu a únike. Niekoľko králičích plemien má špecifickú stavbu tela. Ide napr. o plemeno zajačie, ktoré má dlhé telo a končatiny, preto sa horšie fixuje behom prenosu pod pažou. Tu je lepšie využiť pevný košík či debničku.

• **Temperament králikov:** Existuje niekoľko plemien králikov, ktoré vykazujú živší temperament. Ide napr. o anglickú strakáče, ruské či zajačie a zakrpatené zajačie kráľiky. Pri nich musíme počítať s tým, že prenos sa im nebude páčiť a preto je vhodnejšie zvoliť debničku. Naopak, väčšina baranovitých plemien predstavuje jedince s pokojným, až ľahko flegmatickým temperamentom, čo uľahčuje zaobchádzanie.

• **Dĺžka prenosu:** Ak prekonávame s králikom väčšiu vzdialenosť, debnička či košík sú ideálnou metódou.

(dod)

Každoročne mi hynú sličky na tuberkulózu

Každoročne mi hynú sličky a sused vraví, že je to na TBC. Nosnica najprv začína chudnúť, ostane malátna, posedáva v ústraní, až prestane znášať. Pri jej pitvaní na pečeni vidím tvarohovitú, tuhé ložiská.

J. Horák, Smlžany

pýtate sa – odpovedáme

Podľa opisu príznakov skutočne ide o tuberkulózu (TBC), ktorú spôsobuje *Mycobacterium tuberculosis avium*. Podobne ako u človeka, aj pri hydine má ochorenie chronický priebeh. Vyskytuje sa predovšetkým v drobných chovoch, lebo na farmách v rodičovských chovoch sa povinne robí tuberkulinácia. Na ochorenie sú vnímavé všetky vekové

kategórie hydiny a prenos medzi jedincami sa väčšinou uskutočňuje trusom, ktorý obsahuje veľké množstvo tuberkulózných zárodkov. Pri podozrení na TBC liečenie jedinca či krdla neprichádza do úvahy. Neodporúča sa zvierat ani pitvať a už tobôž nie kadáver konzumovať alebo skrmiť psom. Treba vedieť, že tento typ TBC je

veľmi agresívny a nakazí sa ním môžu všetky druhy hydiny, hospodárske zvieratá, aj človek. Preto každý chorý kus treba zlikvidovať najlepší spôsobom.

Nepíšete, či chov dopĺňate opakovanou novou hydinou, alebo keď vyhynie celý krdel či si zabezpečíte nový. Upozorňujem vás, že v zariadenom prostredí bude

úhyn na TBC opakovaný. Ak máte potvrdené toto ochorenie v chove, treba všetku hydinu utradiť, urobiť mechanické očistenie kurína a vydezinfikovať ho agresívnymi dezinfekčnými prostriedkami, ktoré ponúka obchodná sieť.

Taktiež treba dezinfikovať aspoň vápnom výbeh a okolité prostredie. Ale ani mechanická očista a následná opakovaná dezinfekcia nie sú zárukou zlikvidovania *Mycobacterie*. Preto sa v lokalite, kde sa vyskytlo TBC, odporúča 6 mesiacov nechať žiadnu hydinu a kurín po vybielení a dezinfekcii by mal ostať neobsadený pol roka. Nie je od veci ani začať chovať hydinu v inom prostredí a v inom ustajňovacom zariadení. Ing. PETER ORSZÁG

FOTO – ARCHÍV

VÝHODNÉ OBCHODNÉ BALÍKY BASF 2022

KELVIN® TRIO + SPECTRUM® + DASH

8%

Kelvin® Trio

8,8 Kg

Spectrum®

50 L

Dash®

40 L

40 ha

ARRAT® + DASH

Arrat®

10 Kg

Dash®

50 L

50 ha

CARYX® 50L + 5L GRÁTIS

10%

Caryx®

50 L

Caryx®

5 L

VAZTAK® Pro 50L + 5L GRÁTIS

10%

Vaztak® Pro

50 L

Vaztak® Pro

5 L

SYSTIVA® + KINTO® PLUS

5%

Systiva®

20 L

Kinto® Plus

40 L

SYSTIVA® + KINTO® PLUS

3%

Systiva®

50 L

Kinto® Plus

50 L

Nákup prípravkov v balíkoch je vždy cenovo výhodnejší oproti sólo produktom. Nezabudnite v objednávke uviesť, že máte záujem o balíky.

www.agro.basf.sk

BASF

We create chemistry